D2849 EXP. 03/31/96
DR. J. A. RACKAUSKAS
10425 S. KENTON AVE
OAK LAWN, IL 60453

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Lep
Alp(LK)2628

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 11 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Kovo - March 15, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 $1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **M. Šlapelienės knygynui** - 90 metų. 1906 m. vasario 6 (19) d. Vilniuje, Šv. Jono (Blagoveščenskaja) g. 13, buvo atidarytas Marijos Piaseckaitės Šlapelienės ir Elenos Brazaitytės "Lietuvių knygynas". Po metų E. Brazaitytė buvo priversta išvykti iš Vilniaus, ir knygynas perėjo Marijos ir Jurgio Šlapelių nuosavybėn. Didelį barą knygynas išvarė lietuvių kultūros arimuose - prekiavo Lietuvoje ir užsienyje išleistomis lietuviškomis knygomis, periodika, literatūra apie Lietuvą ir lietuvius kitomis kalbomis. Knygynas pats išleido apie 40 knygų, daugiau kaip 30 atvirukų. Turėjo komercinę bibliotekėlę ("skolinamąjį knygynėlį"). Knygynas veikė iki 1945 metų.

- **Kretingoje** atkuriama Tiškevičių koplyčia. Ji statyta 1893 m. grafo Aleksandro Tiškevičiaus ir jo motinos Sofijos lėšomis. Remontuoti pradėjo praėjusią vasarą Kretingos savivaldybė. Dabar užsimotiems tyrimo projektavimo ir rekonstrukcijos darbams reikės daugiau kaip 180 tūkst. litų. Kretingiškiai tikisi, kad juos parems Kultūros vertybių apsaugos departamentas.

- **Kaune** atidengti trijų prezidentų paminklai. Vasario 16-ąją buvusios Prezidentūros sodelyje iškilmingai atidengtos A. Smetonos, A. Stulginskio ir K. Griniaus skulptūros. Lietuvos prezidentų paminklų kompoziciją projektavo architektas K. Mikšys, skulptūras kūrė: A. Smetonos - skulptorius A. Vaura, A. Stulginskio - V. Narutis, K. Griniaus - S. Žirgulis. Iškilmėse dalyvavęs Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas padėkojo Kauno savivaldybei, Vytauto Didžiojo karo muziejui už pastangas atkurti autentiškas Prezidentūros patalpas Kaune.

- **Dešimtoji Ievos Simonaitytės** premija paskirta klaipėdiečiui prozininkui Rimantui Černiauskui už pernai išleistą novelių apysaką "Laužai palėpėse". Prieš dešimtį metų premiją įsteigė Klaipėdos rajono Agluonėlių kaimo žemdirbiai, o nuo šiol ją skirs Klaipėdos apskrities valdyba.

- **"Vizualiniai socialiniai komentarai"** - taip pavadintą parodą "Kauno langoe" galerijoje surengė istorikė ir filologė Nin Bižys, Australijos lietuvė, nuo 1991 m. gyvenanti Lietuvoje. Parodoje - tekstų, piešinių ir daiktų kompozicijos, ironizuojančios dabartinį Lietuvos buities ir būties netobulumą. N. Bižys gimė Vokietijoje, vėliau su tėvais persikėlė į Australiją. Dabar Kaune dėsto anglų kalbą. Vizualinės saviraiškos bandymus ji yra eksponavusi Australijoje, koliažus - Kaune.

- **Italijoje** vyksta Lietuvos kultūros dienos. Vasario 8 - 27 dienomis jas organizavo Bolonijos "Svajotojų draugija" - "Societa di pensieri". Pora savaičių iki renginio buvo išleistas specialus leidinys, išsamiai pristatantis Lietuvos menininkus. Pagrindinis Lietuvos kultūros dienų akcentas - Oskaro Koršunovo spektaklis "Senė 2", Bolonijos "Teatri di vita" vaidintas vasario 16, 17, 18 ir 19 dienomis. Daugiausia organizuojant spektaklio viešnagę nuveikė vadybininkė B.Pulliero.

Bankų krizės pasekmės Lietuvai

Rimantas Varnauskas

*Specialiai **DARBININKUI** iš Vilniaus*

Būtų naivu aiškinti, kad nustojus funkcionuoti bankams, iš esmės, paralyžius ištiktų visą ūkinę (ir ne tik) sistemą. Tai Lietuva iš dalies patyrė, kai buvo sustabdyta tik 2 bankų veikla, - vėlavo atlyginimai dešimčių įmonių darbuotojams, pasienyje įstrigo sunkvežimiai su prekėmis, nes tiekėjai ir gavėjai negalėjo užsimokėti muito mokesčių uždarytuose bankuose, ir t. t. Liūdniausia yra tai, kad buvęs Lietuvos banko (LB) vadovas K. Ratkevičius ne kartą viešai teigė, jog griežtai laikantis LB ir komercinių bankų įstatymų reikėtų (ar būtų galima) uždaryti (nutraukti ar pristabdyti veiklą) beveik visus Lietuvos komercinius bankus. Kalbama, kad padėtis trijuose valstybiniuose - komerciniuose bankuose ne geresnė, t. y. blogų ar beviltiškų paskolų portfeliai dar didesni nei uždarytuose LAIB ar Litimpekse.

Manau, kad net Amerikos skaitytojai jau žino apie nulėkusias bankininkų, ministrų, departamentų direktorių galvas, kurios netrukus įsikabindavo (už nuopelnus?) į ne mažiau atsakingus postus, apie planus jungti blogus bankus į vieną ir panašius dalykus.

Todėl norėtųsi parašyti apie ilgalaikes bankų krizės, perėjusios į politinę, pasekmes Lietuvai.

Lietuvaičiai, prieš porą metų įnešę savo dolerius į pusiau legalias kredito firmas ir jų kaip mat netekę, apgauti antrą kartą. LB, Vyriausybės aplaidumo (norisi tikėtis, kad vien jo) dėka pinigai prarasti rimtuose, LB licenziją turėjusiuose bankuose. Privačių indėlininkų, kurie nukentėjo šios krizės metu, santykinai nedaug - apie 65 tūkst. Nukentėjusiųjų kiekis kelis kartus išaugtų, jei į vieną būrį įtrauktume ir įvairių įmonių, biudžetinių organizacijų tarnautojus, kurie jau po kelis mėnesius negauna algų. Taigi, nesunku suprasti, kad laimingieji, kurie savo santaupas laikė dar keliuose nesubankrutavusiuose bankuose, ten jų jau nebelaiko. Kurį laiką Lietuvoje klestės buitinė bankininkystė - kaip pas mus įprasta sakyti, pinigus dėsime į kojines. Savaime suprantama, kad privatūs indėlininkai sudaro pačią menkiausią bankų klientų dalį. Bankai gyvuoja aptarnaudami pramonę, teikdami kreditus, gaudami palūkanas. Ši veikla, be radikalios ūkio reformos, neatradus pramonės raidos prioritetų (o jie jau penkeri metai kaip nerandami), atrodo, irgi merdės. Viena vertus, tik reta Lietuvos pramonės gigantė, nutrūkus sovietiniam valstybiniam planavimui, sugeba dirbti ir dar gauti pelno. Net Mažeikių Nafta - nors naftos biznis visur ir visada pelningas - vos kruta. Įmonėms reikia nemažų investicijų, kurios leistų modernizuoti ar pertvarkyti gamybą ar verslą. Tačiau investicijos ateina... tiksliau, su liūdesiu reikia pranešti, neateina. Stambiausi investuotojai *Philip Morris* ir *Kraft Jacobs Supard*, tačiau cigaretėmis ir čiulpikais sotus nebūsi.

Antra vertus, negausūs likę bankai bus kur kas atsargesni ir santūresni su kreditais ūkio subjektams. Kam rizikuoti, jei tiesiog galima ramiai ir pelningai prekiauti (tai ir daroma) Vyriausybės vertybiniais popieriais. Lietuvoje įsivyravusi apatija ir nemokumas. 80 - 90 % piliečių savo uždarbį išleidžia tik nuomai už butą ir maistui. Dar degtinei. Šios verslo šakos tikrai klesti.

Visą šią sumaištį lydinti valdžios krizė nuolat verčia spėlioti, kas Lietuvą valdys toliau, kaip, kiek ilgai. Nors paskutinis klausimas daugiau retorinis, nes LDDP - nepaisant skilinėjimų, priešpriešų, lemiamais momentais susitelkia ir valdžios apleisti neketina.

Vienoje paskutinių (sausio 20 d.) apklausų (Jei rytoj būtų rinkimai į Seimą, už kurią partiją balsuotumėte?) balsai pasiskirstė taip: TS (LK) - 11,6 %, LKDP - 8,1 %, LDDP - 7,1 %, Centro sąj. - 5,2 %, dvylika kitų partijų neperkopė 4 % barjero (bendrai apie 14 - 20 %). Politikus neramina tai, kad net 46 % apklaustųjų nežino už ką arba visai neis balsuoti.

Tuo tarpu stiprėja populistinės *Ūkio* (analogas latviškajam Saimnieks (Šeimininkas)), kurioje susitelkė gamyklų direktoriai, ir *Trečiosios jėgos* (K. Antanavičiaus nepavykusio referendumo rėmėjai, surinkę virš 200 tūkstančių parašų) partijos. Jei tikėtume versija, kad įvykiai Baltijos kraštuose yra režisuojami tos pačios rankos (VSD direktorius J. Jurgelis neneigė galimybės, kad prie bankų krizės prisidėjo ir užsienio spec.tarnybos), tai rudeniop Lietuvoje galime turėti "racionalių praktikų, kietos rankos (Tribunolas) ir nuskriaustų indėlininkų gynėjų" Vyriausybę, kuriai kalbos apie keliones į ES, NATO jau atrodo per ankstyvos.

Nukentėjusių indėlininkų mitingas Vilniuje. Kalba nukentėjęs Litimpex banke Kazys Bobelis.

V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvos kariuomenės vadas generolas J. Andriuškevičius

V. Kapočiaus nuotr.

Lenkų Kultūros Fondas žada skųstis Tarptautiniam Teismui

Vilnius, vasario 19 d. Lietuvos lenkų kultūros fondas pagrasino skųstis Lietuvos teismui, Europos Tarybai ir Tarptautiniam Hagos tribunolui, jei toliau bus verčiamas išsikraustyti iš Lietuvos dailės muziejaus saugyklos.

Pirmadienį paskelbtame pareiškime sakoma, kad Fondas nusprendė nesikelti iš saugyklos pastato Goštauto gatvėje Vilniuje, nes, pasak pareiškėjų, "ši būstinė - tai lenkų kultūros šventovė Lietuvoje".

Kelerius metus brendęs Lietuvos lenkų kultūros fondo (LLKF) ir Dailės muziejaus konfliktas įsiplieskė pernai gruodžio pradžioje, kai muziejaus direktorius Romualdas Budrys įvedė saugykloje uždaros įstaigos tvarką, pagal kurią į jos patalpas neįleidžiamas joks pašalinis asmuo. Tokiais laikoma ir LLKF administracija.

R. Budrys mano, kad Fondas reiškia pretenzijas į patalpas, kurios jam niekada nepriklausė ir kurias jis užėmė neteisėtai.

LLKF kaip savarankiška organizacija maždaug trejus metus buvo įsikūręs Lietuvos dailės muziejaus saugyklos Goštauto gatvėje viename kambarių, į kurį įsikėlė dar kaip sudėtinė Lietuvos kultūros fondo (LKF) dalis 1989 metais. Vėliau LKF įsikėlė į kitas patalpas, o nuo jo atskilęs LLKF liko Dailės muziejaus saugyklose.

Dailės muziejus buvo įsileidęs į savo patalpas LKF, tačiau neturėjo jokių sutarčių su LLKF, iš kurio per visus jo įsikūrimo saugykloje metus negavo jokių mokesčių, teigia R. Budrys.

R. Budrys kategoriškai atmeta LLKF pretenzijas į saugyklos patalpas, kurias jo pirmininkas Henrykas Sosnowskis grindžia tvirtinimais, neva jis pastatytas už lenkų visuomenės aukas.

Tačiau, pasak R. Budrio, 1907 metais statytas namas priklausė Vilniaus kultūros ir mokslo bičiulių draugijai, ir lenkų pretenzijos į jį primena pretenzijas į visą Vilniaus kraštą.

Drastiškų žingsnių R. Budrys ėmėsi, stokodamas patalpų meno vertybių saugojimui ir siekdamas užtikrinti geresnę jų apsaugą.

AGEP

JAV aviacijos pulkininkas Donatas Skučas (kairėje) kalbasi su Lietuvos ginkluotųjų pajėgų generaliniu inspektoriumi Stasiu Kneziu.

V. Kapočiaus nuotr.

Vakarų bendrovės nori investuoti į Lietuvos energetiką

Vilnius, vasario 26 d. Maždaug dešimt Jungtinių Valstijų, Japonijos ir Pietų Korėjos bendrovių, bankų bei investicinių ir finansinių organizacijų ketina investuoti į didelius Lietuvos energetikos projektus.

Praėjusią savaitę bendrovės "Lietuvos energija" atstovų delegacija Bostone derėjosi su JAV investicinių paieškų bendrove "Stenton Group", jos dukterine firma "PLUS Energy Group" bei dar keliomis jų pakviestomis Vakarų bendrovėmis.

"Lietuvos energijos" tarptautinių ryšių skyriaus viršininkas Artūras Dainius sakė, jog kol kas vyksta abipusis aiškinamasis darbas, o konkretesni dokumentai gali būti pasirašyti tik gegužės mėnesį, kai į Lietuvą kartu su Massachusetts valstijos gubernatoriumi bei valstijos prekybos misija atvyks "Stenton Group" atstovai. Jų vizitas prasidės gegužės 17 dieną.

Pasak A. Dainiaus, kalbama apie galimas investicijas į 4 projektus - elektros perdavimo linijos tiesimą iš Lietuvos į Lenkiją, Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės tolesnę statybą, Ignalinos AE saugumą, jos uždarymo fondą bei orimulsijos deginimo šalies elektrinėse plėtimą.

AGEP

Lankosi Lietuvos Seimo narė

Lietuvos Seimo narė dr. Laima Andrikienė šiuo metu lankosi Amerikos lietuvių telkiniuose. Vasario 16 d. ji viešėjo New Yorke ir dalyvavo Lietuvos ambasadoriaus JT ir Lietuvos generalinio konsulo rengtame priėmime Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. L. Andrikienė yra Lietuvos nepriklausomybės Kovo 11 d. akto signatarė ir šiuo metu dirba Seimo užsienio reikalų komitete. Nuo sausio 10 d. ji stažavosi Washingtone School of Foreign Relations, Georgetown universitete, o iš New Yorko išvyko į Kanadą, kur kalbėjo apie Lietuvos reikalus Delhi, Londono, Hamiltono ir Toronto lietuviams. Vėliau numačiusi aplankyti ir Floridos lietuvius.

S.N.

Ambasadorius Oskaras Jusys, dr. Laima Andrikienė.

S. Narkeliūnaitės nuotr.

"Litimpeks" bankas atnaujino atsiskaitymus litais

Vilnius, vasario 26 d. "Litimpeks" bankas daugiau nei po dviejų mėnesių pertraukos pirmadienį vėl atnaujino atsiskaitymus litais.

Vykdyti atsiskaitymo operacijas vadinamuoju nuliniu variantu bankui praėjusią savaitę leido Lietuvos banko valdyba. Atsiskaitoma naujai įplaukiančiomis lėšomis, o ankstesnėse klientų sąskaitose esančios lėšos yra užšaldytos ir kol kas neliečiamos.

Nušalintosios "Litimpeks" banko valdybos pirmininkas Gintautas Preidys sakė, jog jau atnaujinamos sutartys su klientais bei atlikti pervedimai per LB atsiskaitymų centrą. Klientai Vilniuje, Palangoje ir Utenoje įnešė pinigus grynaisiais, ir bankas juos išsiuntė. Laukiama ir negrynųjų pavedimų, sakė G. Preidys.

Jis prognozavo, kad vasario 26-ąją iki darbo dienos pabaigos bus atlikta pervedimų už keliasdešimt tūkstančių litų.

Pasak G. Preidžio, banko veikla atnaujinama sklandžiai, o daugelis klientų dar kartą patvirtina, jog nori grįžti į banką.

Prognozuojama, kad apie 70% klientų vėl sugrįš į "Litimpeks" banką.

Atnaujinti atsiskaitymus valiuta, kaip tikisi nušalintieji banko vadovai, Lietuvos bankas leis galbūt po kovo 1-osios. G. Preidys mano, jog tai priklausys ir nuo to, kaip "Litimpeks" seksis operacijos litais.

Be to, tikimasi, kad centrinis bankas atšauks moratoriumą "Litimpeks" bankui galbūt jau kovo mėnesį, jei bankas pasieks kapitalo likvidumo ir mokumo rodiklius.

G. Preidys mano, jog priiminėti indėlius ir teikti paskolas "Litimpeks" bankas galės nuo liepos 1-osios.

AGEP

Sesuo Juline Revas, lietuvaitė, šv. Kazimiero kongregacijos vienuolė, tarp medicinos instrumentų, kuriuos ji organizuoja ir stengiasi jais aprūpinti įvairias ligonines Lietuvoje.

VIENUOLĖ KAZIMIERIETĖ GELBSTI LIETUVAI

Sesuo Juline Revas vos beprisimena Lietuvą. Ji gimė Pajevonių kaime ir, būdama 5 metų, 1944 metais, su savo tėvais pasitraukė į Vokietiją, kur su kitais pabėgėliais gyveno įvairiose tremtinių stovyklose iki 1951 metų. Iš ten vieno kunigo buvo iškviesta į Ameriką. Čia 1961 metais įstojo į šv. Kazimiero seserų kongregaciją. Sesuo Juline yra baigusi slaugės mokslus St. Louis universitete magistro laipsniu ir dabar darbuojasi kaip slaugių vyresniosios dešinioji ranka seserų kazimieriečių Šv. Kryžiaus ligoninėje, Chicagoje, IL.

Bent porą kartų sesuo Juline lankėsi Lietuvoje. Ten ji aplankė nemažai ligoninių ir pamatė jose liūdną medicinos priemonių būseną. Jos nuomone, Lietuvoje ligoninių personalas yra gana aukšto lygio, tačiau medicinos priemonės yra taip atsilikusios, kad jomis galima aprūpinti tik apie 20 procentų visų ligonių.

Grįžusi namo, sesuo Juline pradėjo organizuoti medicinos reikmenis reikalingus Lietuvos ligoninėms, nes, jos nuomone, be užsienio pagalbos Lietuvos ligoninės turės skursti dar ilgus dešimtmečius.

Per paskutinius keletą metų sesuo Juline yra parūpinusi medicinos reikmenų trylikai ligoninių už maždaug $250,000. Bet ypač arti jos širdies yra Ramygalos ligoninė, prie kurios yra prijungtas ir našlaitynas su 40 našlaičių. Ramygala yra miestelis, kuriame gimė motina Marija Kaupaitė, įkūrėja Šv. Kazimiero seserų kongregacijos, kuriai priklauso ir sesuo Juline.

ff

Daugėja rezoliucijos dėl Karaliaučiaus demilitarizavimo rėmėjų

Kalifornijos kongresmeno Christopher Cox pateikta Atstovų rūmams rezoliucija dėl Karaliaučiaus demilitarizavimo, HCR 51, jau susilaukė 30 rėmėjų. Trisdešimt JAV Kongreso narių pareiškė pageidaują, kad vyriausybė siektų Karaliaučiaus (Kaliningrad) sritį ne tik demilitarizuoti, bet ir perduoti tarptautinei kontrolei, nes Rusijos buvimas ten jokiais tarptautiniais susitarimais nėra įteisintas.

Geriausiai pasidarbavo New Jersey baltiečiai: iš 13 tos valstijos kongresmenų jie laimėjo keturis rėmėjus. Iš viso šiuo metu rezoliuciją oficialiai remia 30 kongresmenų iš 14 valstijų.

California: Cox - R, Kim - R, Rohrbacher - R, Packard - R, Stark - D; Connecticut: Shays - R, G. Franks - R; Florida: Mica - R, Stearns - R; Illinois: Crane - R, Porter - R, Ewing - R, Durbin - D, Lipinski - D; Massachusetts: Frank - D; N. Carolina: Funderburk - R; New Jersey: Zimmer - R, Franks - R, Andrews - D, Pallone - D; New York: Forbes - R, Solomon - R, Lowey - D, Schumer - D; Ohio: Hoke - R; Pennsylvania: Fox - R; S. Carolina: Clyborn - D; Texas: Frost - D; Virginia: Davis - R; Wisconsin: Sensenbrenner - R.

Iš 30 šios rezoliucijos rėmėjų dvidešimt yra respublikonai, dešimt demokratų, jų tarpe viena moteris ir du juodosios rasės.

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavime Floridoje buvo nutarta, kad krašto valdyba per apygardas ir apylinkes pradės akciją dėl šios itin svarbios Lietuvai rezoliucijos rėmimo.

Informaciją dėl HCR 51 teikia Angelė Nelsienė, **tel. (714) 526 - 3648, fax (714) 680 - 3269.**

Vienas iš labiausiai lankomų Vilniaus svečių ir gyventojų restoranų "STIKLIAI" įsikūręs pačiame Vilniaus senamiesčio centre. V. Kapočiaus nuotr.

Vilniuje atidarytas modernus kosmetologijos centras su puikia aparatūra. Nuotrauka V. Kapočiaus

Vasario 16-tosios minėjimas Waterburyje

Kaip kasmet, taip ir šiemet Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą Waterbury mieste, Connecticut valstijoje, rengė Lietuvių Bendruomenės Waterbury apylinkės valdyba. Jis įvyko sekmadienį, vasario 18 d., po pamaldų Šv. Juozapo parapijos salėje. Į minėjimą susirinko apie 150 lietuvių, jų tarpe ir daug jau čia gimusių, nesuprantančių lietuviškai. Dėl to visas minėjimas buvo vedamas dviem kalbom.

Minėjimas buvo pradėtas punktualiai, 3 val. popiet. Jį atidarė šios apylinkės pirmininkas Albertas Melnikas, pakviesdamas tolimesnę minėjimo programą vesti valdybos vicepirmininką Liną Balsį. Toliau sekė invokacija, kurią perskaitė Šv. Juozapo parapijos klebonas, kun. Pranciškus Karvelis. Įnešus Amerikos ir Lietuvos vėliavas, buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Po to į sceną buvo pakviestas Juozas Kazlauskas. Jis, stovint garbės sargyboje dviem mergaitėm, pasipuošusiom tautiniais rūbais, perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą ir jį pasirašiusiųjų pavardes. Aktas buvo perskaitytas tik lietuviškai.

Jau yra tradicija, kad kasmet Waterbury miesto taryba iš lietuvių tarpo išrenka Vasario 16 dienai miesto garbės merą. Šiemet šiuo meru buvo išrinktas Lietuvos Vyčių 7-tos kuopos pirmininkas Juozas Stiklus. Jisai ir perskaitė miesto proklamaciją, skirtą šioms 78-tosioms Nepriklausomybės paskelbimo metinėms.

Po to du Connecticut valstijos atstovai - Tom Conway ir Mike Jarjura - perskaitė valstijos asamblėjos sveikinimus. Po jų buvo perskaitytas JAV prezidento Bill Clintono sveikinimas Vasario 16-sios proga.

Publikai buvo pristatytas ir jaunuolis iš Lietuvos - Vytautas Kačanauskas, kuris šiuo metu studijuoja Amerikos Coast Guard Akademijoje.

Išnešus vėliavas, į sceną buvo pakviestas pagrindinei kalbai pasakyti newyorkietis, JAV LB Tarybos narys ir Kauno miesto Garbės atstovas New Yorko miestui Kęstutis Miklas. Trumpai paminėjęs Nepriklausomybės akto paskelbimą ir iki šiai dienai nežinomą to akto originalo likimą, taip pat prisiminęs Kovo 11-osios džiaugsmą atstatant Lietuvos nepriklausomybę, jis daugiausiai kalbėjo apie dabartines Lietuvos problemas: krašto politinės padėties nestabilumą, nuolatinę grėsmę iš Rusijos, naudojant koridorių per Lietuvos teritoriją į rusų armijos tvirtovę Karaliaučiaus srityje, apie dabartinę finansinę krizę, ekonominį nuosmukį ir užsieniečių baimę investuoti į Lietuvą. Jis taip pat kalbėjo apie kylančią bedarbystę, žmonių skurdą, nepriteklius, korupciją, kyšininkavimą ir organizuoto kriminalinio elemento nesukontroliuojamą veiklą. Jis kvietė visus eiti į talką padėti Lietuvai ir to siekti vieningai, kad ji kuo greičiau atsistotų ant tvirtų kojų.

K. Miklo turininga kalba, pasakyta lietuviškai ir sutrumpintai anglų kalba, užtrukusi daugiau kaip 30 minučių, buvo visų labai šiltai priimta.

(kkm)

Šventė Manhattane: iš Vilniaus grįžta YIVO dokumentai

1943 metais vokiečių okupuoto Vilniaus gete žydų poetas Abramas Suckeveris ant popieriaus skiautelės užrašė savo svajonę: tada naikinami Lietuvos žydų buities ir kultūros dokumentai vieną dieną vėl iškils į šviesą ir sugrįš pas jo gentainius.

Šių metų sausio 31 d. poeto svajonė įsikūnijo New Yorko 68 gatvės sinagogoje. Vilniuje 1925 metais įsteigtas ir dabar New Yorke veikiantis YIVO žydų tyrimo centras šventiškai paminėjo naujausios YIVO prieškario archyvų siuntos atvykimą į Ameriką. Dabar jau visi vilniškiai dokumentai persikėlė į New Yorką restauravimui ir mikrofilmavimui.

Ta proga Abramui Suckeveriui, mirties akivaizdoje gelbėjusiam tuos dokumentus nuo sunaikinimo, simboliškai įteikta Simono Dubnovo kultūrinė premija už didvyrišką poeto vaidmenį ir už jo įnašą į jidiš kalba rašomą literatūrą. Dabar Izraelyje gyvenantis 82 metų Suckeveris šventėje dalyvauti negalėjo. Kalbų metu prisiminta jo draugystė su Kaziu Boruta ir Ona Šimaite bei kiti jam talkinę lietuviai.

YIVO centro direktorius Alanas Nadleris dokumentų išsaugojimą ir sugrąžinimą pavadino "moderniosios žydų istorijos stebuklu". Paminėjęs, kad dokumentus perkelti padėjo daugelis žmonių, jis tarp kitų padėkojo ir prezidentui Brazauskui bei premjerui Šleževičiui už paramą.

"Ši diena būtų buvusi neįmanoma be Lietuvos valstybinės bibliotekos Judaikos skyriaus vadovės Firos Bramson", - kalbėjo Nadleris. Ji pirmoji pradėjo tvarkyti dokumentus ir buvo pagridinė jungtis tarp YIVO ir Vilniaus.

Ponia Bramson prabilo į gausią publiką litvakiška jidiš kalba. Ir ji kalbėjo apie "šimha" - šventę, taip ilgai lauktą laimės akimirką. Tie dokumentai, pabrėžė ji, nėra popieriai, bet "mūsų kultūros, Lietuvos Jeruzalės dalis" - tos kultūros, kurią žudė "rudasis ir raudonasis maras". F. Bramson šiltai prisiminė ir lietuvius, kurie padėjo gelbėti dokumentus, ypač buvusį Knygų rūmų direktorių Antaną Ulpį.

"Visus litvakus" jautriu poetišku jidiš žodžiu savo kultūrą tausoti skatino iš Izraelio pakeliui į Kanadą New Yorke sustojęs rašytojas Grigorijus Kanovičius. Prie dokumentų sugrąžinimo daug prisidėjęs autorius savo kalboje prisiminė ir tremtį Kazachstano stepėse, ir "žydų svajonėmis ir vargais apsnigtą Vilnių".

"Jei kas prieš 10 metų būtų pasakęs, kad mes čia susitiksime sukaupę YIVO archyvus, toksai žmogus būtų buvęs pavadintas psichiniu ligoniu, - lietuviškai kalbėjo Valstybės archyvų centro direktorius Alfonsas Piliponis. - Tai tapo įmanoma tiktai atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę".

Dabar Lietuva demokratiška, atvira šalis, visi kultūrinio bendradarbiavimo apribojimai panaikinti, tęsė direktorius. Čia atvežti dokumentai tik "ledkalnio viršūnė", Lietuvos archyvuose tebėra sukaupti gausūs judaikos turtai. Užtikrinęs, kad Lietuvos bendradarbiavimas su YIVO centru nepasibaigė, jis pasidžiaugė glaudesniu lietuvių ir žydų bendravimu ir pakvietė Amerikos žydus lankytis Vilniuje ir studijuoti litvakų kultūrą.

A. Landsbergis

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLASTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Aukos už tautą

Auka - ne tokia, kokią duodame Tautos Fondui, BALFui, ALTui ... Tai, ką jiems duodame, tėra tik šypsnys, palyginti su aukomis, kurias norime priminti...

Auka - kentėjimu, krauju, laisve, gyvybe. Šios aukos nelygios savo rūšimi. Vieni atidavė kraują ir gyvybę kovos lauke, rezistencijoje. Tai herojinės aukos. Kiti buvo kalėjimais ir tortūromis nukankinti. Tai tautos kankiniai. Kiti dešimtimis tūkstančių buvo deportuoti. Tai tautą ištikusio naikinimo potvynio - genocidinės aukos...

Čia prisimename dar vieną aukų rūšį. 1943 m. kovo 16 - 17 dienomis buvo suimti ir išgabenti į Stutthofo kacetą 46 Lietuvos intelektualai, parinkti bausmei už visos tautos "kaltę" - už rezistenciją okupanto užmačiai, kad Lietuvos jaunimas savanoriais stotų į nacių SS legioną.

Ši aukos rūšis ypatinga savo dramatine įtampa. Jie nebuvo tik užėjusio potvynio nuneštieji ir sunaikintieji. Jie galėjo būti sunaikinti, bet galėjo ir nebūti. Tai priklausė ne tik nuo svetimo potvynio. Tauta galėjo sutikti su okupanto reikalavimu ir paraginti, kad jaunimas klausytų, ko iš jo reikalaujama. Tuo atveju visi tie intelektualai būtų likę laisvi. Bet tie, kurie tada vairavo tautos nuotaikoms, pasirinko pasipriešinimą. Čia ir yra dramatiškasis ir didingasis žmogaus ir tautos požymis: ne pragmatizmas save išsaugoti, bet apsisprendimas už ištikimybę principui, tai ištikimybei aukojant pačius geruosius.

Jei okupantas pasirinko juos bausmei, tai pasirinko tokius, kurie tautai būtų skaudžiausia bausmė už pasipriešinimą. Jie buvo parinkti iš Vilniaus, Kauno, Marijampolės, Šiaulių, Telšių. Parinkti iš įvairių profesijų bei visuomeninių sluoksnių: tarėjai, profesoriai, gimnazijų direktoriai, kunigai, jaunimo administracijos, spaudos, kariuomenės aktyvieji veikėjai. Tie 46 yra simbolinis aukos už tautą kacetuose branduolys. Jis buvo papildytas nauja Lietuvos žurnalistų banga, papildytas ir VLIKo narių vežiojimais iš kalėjimo į kalėjimą po Vokietiją.

Tai išperkamoji auka už visos tautos ištikimybę apsisprendimo principui. Tautos stiprybei reikalingos tokios aukos. Organizmas juo tobulesnis, juo labiau vienas jo narys susijęs su kitu. Sąmoningai yra tauta, kurios nariai jaučia savo tautiečių indėlį bendrai gerovei ir dėkingumą už tai.

Šių aukų prisiminimas nenustelbia aukos tų, kurie buvo ištikti nacių sąjungininko, nacius aplenkusio ir laiko, ir naikinimo mastu. Faktų sugretinimas tai dar labiau paryškina: 1943 metų kovo 16 - 17 dienomis naciai suėmė 46 intelektualus už tautos įvykdytą pasiriešinimą. 1941 metų liepos 12 dieną sovietai buvo suėmę 2000 intelektualų, kad pasipriešinimo negalėtų nė būti.

Nepriklausomybė nėra kokia tautos užgaida. Užgaida gali būti įsinorėjimas dalyko, be kurio galima apsieiti ir kuris kartais gali būti neprotingas. Ne vienu atveju didžiosios valstybės žiūrėjo į mažųjų tautų Nepriklausomybės siekimą kaip į neprotingas užgaidas. Taip į Baltijos valstybes savo metu žiūrėjo hitlerininkai ir bolševikai. Tačiau Nepriklausomybė tautai yra gyvybės dalykas, jos valios giliausia išraiška. Tauta tą laisvę geriausiai išsaugo nepriklausomoje savo valstybėje.

Pabaltijo tautų universitetą (Baltic University) prisimenant

Sugrįški jaunyste, alyvom sužydėk - nesugrįš jaunystė, bet buvę Baltijos Universiteto profesoriai ir studentai susirinks į Jaunimo Centrą Chicagoje paminėti 50 metų universiteto įkūrimą kovo 17 d., 1996 m.

Universitetas buvo įkurtas 1946 m. kovo 14 d. bendromis lietuvių, latvių ir estų pastangomis Hamburgo mieste, Vokietijoje. Nors jis neilgai tegyvavo - 9 semestrus ir savo dienas baigė rugsėjo 30 d., 1949 metais, bet jis turėjo didelę reikšmę tų dienų pilkame ir monotoniškame pokaro lietuvių gyvenime. Buvę profesoriai ir studentai Lietuvoje turėjo progos dirbti kūrybingą darbą, o moksleiviai abiturientai galimybę ir sąlygas toliau lavintis. Be tiesoginių studijų darbo, universiteto gyventojai

Baltijos universiteto rūmai. Universitetas buvo įkurtas 1946 m. kovo 14 d. Hamburgo mieste, Vokietijoje.
V. Kapočiaus nuotr.

neužmiršo suorganizuoti tautinių šokių, dainų, sporto, o taip pat ir puikių literatūros vakarų. Didžioji Baltų Universiteto studentų dalis studijų nebaigė, bet pats gyvenimas akademinėje aplinkoje, artimas bendradarbiavimas su profesoriais ir studentų organizacijomis sudarė geras sąlygas lavintis, jaučiant akademinį pulsą ir gyvenimo pažinimo pažangą.

Nors Baltų Universiteto gyvavimas buvo trumpalaikis, jį baigė 76 studentai (16 lietuvių). Studentams, perėjusiems į vokiečių universitetus ar emigravusiems į užjūrius, išeitas mokslas buvo užskaitomas ir ne vienam sutrumpino studijų metus vėliau. Studijas pradėjusių Baltų Universitete studentų yra įvairiuose kraštuose. Kai kurie yra pasiekę profesinių aukštumų, kiti dalyvauja lietuviškame gyvenime, rašo į lietuvių spaudą, vadovauja organizacijoms. Taigi studijų dienos, praleistos universitete, nebuvo veltui praleistas laikas.

Eugenija Barškėtienė

Nejaugi leisime išblėsti Židiniui ar nutilti Aidų atgarsiams?

Kultūros žurnalas "Aidai", pradėjęs švietimo kelią Vokietijoje, beveik 50 metų skleidė mokslą, meną bei religiją ir dvasiškai gaivino lietuvius, atskirtus nuo tėvynės. Amerikoje jį leido lietuviai pranciškonai, redagavo keli redaktoriai. Prieš penkerius metus "Aidai" vėl grįžo į Europą, šį kartą į Lietuvą.

Vilniuje "Aidai" susijungė su ten ėjusiu žurnalu "Naujasis židinys". Išorinė išvaizda labai panaši į amerikietiškus "Aidus". Kiekvieną mėnesį išleidžiamas 88 - 100 puslapių numeris, pilnas brandžių straipsnių, kultūrinių apžvalgų, vertimų, iliustracijų.

Tik pažvelkime kad ir į neseniai gautą 1995 metų lapkričio numerį. Čia rašo Virginijus Valentinavičius iš Prahos. Krikščioniškos klasikos skyriuje pateikiamas Anzelmo Kenterberiečio "Žmogaus atpirkimo apmąstymo" vertimas. Poezijos skyriuje spausdinami Jono Juškaičio eilėraščiai, o filosofijai atstovauja Emmanuelis Levinas ("Dvasiškumo supratimas prancūzų ir vokiečių kultūroje"). Mečislovas Jučas svarsto "Rusijos pastangas panaikinti Lietuvos valstybingumą XVIII ir XIX a. sandūroje". O kur dar muzikos, religijos, kultūros, visuomeninės veiklos apžvalgos, knygų ir žurnalų recenzijos... Autoriai - Lietuvos ir išeivijos specialistai. Iliustracijos: reprodukcijos ir meninės nuotraukos.

Atrodo labai gražiai ir sklandžiai, tačiau sunkumų sukelia finansų stygius. Tad leidėjai - ateitininkų federacija - ir kreipiasi į išeivijos lietuvius, kviesdama užsiprenumeruoti, jei neįstengiama prisidėti ir su auka. Už didelio formato, gerame popieriuje išspausdinto žurnalo 12 numerių - metinė prenumerata tik $22. Taigi mažiau negu $2 už numerį. Kadangi žurnalą siunčiant paprastu paštu, jis labai ilgai keliautų, tai už oro pašto siuntą reikia pridėti dar $22.

Taigi, "Naujojo židinio - Aidų" metinė prenumerata su persiuntimu oro paštu yra $44. Aukos ir prenumerata siunčiama per įgaliotinį Tėv. Leonardą Andriekų, OFM, šiuo adresu: Rev. Fr. Leonardas Andriekus, P. O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046. USA.

kbč

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! *Prenumerata vieniems metams - tik $30.*

Ona Mikulskienė, Vasario 16-osios proga apdovanota Gedimino ordinu.
V. Kapočiaus nuotrauka

Kęstučio Trimako knyga

"Žmogaus aukščiausi skrydžiai: religinių išgyvenimų psichologija"

Autorius įvade nurodo: "Dvasinės ir materialistinės tendencijos grumiasi tarp savęs mūsų tautoje patyliai, be šūvio, bet kietai ir neišvengiamai dėl erdvės, dėl dėmesio, dėl žmonių širdžių... Pusšimtį metų tauta juto ateistinio materializmo vykdytą dvasinį alinimą... Ilgamečio alinimo, priespaudos ir tiesioginio persekiojimo gyvų pėdsakų yra išlikę iki šiol. Gilios žaizdos ir trūkumai religinės patirties srityje buvo pastebėti nesena apklausa", kurioje išryškėjo tezė, kad "religinis išgyvenimas neturi apibrėžtesnio turinio ir negali remtis reflektuojama patirtimi".

Kęstutis A. Trimakas, iš pašaukimo kunigas, iš profesijos psichologas, šioje bene pirmoje religinių išgyvenimų psichologi-

(*nukelta į 4 pusl.*)

Marių dovana

AURELIJA BALAŠAITIENĖ 3

(Tęsinys. Pradžia nr. 9)

Vakarus praleisdavome, klausydamiesi radijo ir plokštelių muzikos, skaitydami periodinę spaudą, kurią mudviem kas rytą pristatydavo pakrantės žvalgybos kuteris kartu su mūsų pašto siuntomis, tėvelio užsakytais maisto produktais ir kitais reikmenimis. Gaudavome daug lietuviškos spaudos - dienraštį, savaitraščius ir žurnalus perskaitydavome nuo pradžios iki galo, ištroškę žinių ne vien apie lietuvių veiklą Amerikoje, bet ir apie okupuotą Lietuvą, nors tų žinių nebuvo daug. Tėvelis labai domėjosi Amerikos lietuvių visuomeniniu gyvenimu ir jį rėmė. Savaitgaliais, pavaduojamas vieno patyrusio jūrų budėtojo, jis ištrūkdavo į krantą ir, pasiėmęs mane, lankydavo lietuviškus koncertus, vaidinimus ir minėjimus, šeštadienio rytais mane iki pietų palikdavo lituanistinėje mokykloje. Mudu dalyvaudavome lietuvių parapijos mišiose ir mane lietuvaitės vienuolės paruošė Pirmajai Komunijai, o vėliau ir Sutvirtinimo Sakramentui, ką padarė ir su mūsų vaikučiais.

Nors įleidome šaknis Naujojoje Žemėje, bet tėvelį tebekankino Lietuvos ilgesys ir nežinia apie mamytės ir broliuko likimą. Sunkiai mus siekė šykščios žinios iš Lietuvos, o užsienio lietuviai, kuriems pavyko gauti vizas joje apsilankyti, buvo labai santūrūs su savo įspūdžiais, bet per juos pavyko sužinoti, kad mamytė ir broliukas sugrįžo į Lietuvą, nes paskutinį pabėgėlių traukinį nuo Vokietijos sienos atkirto raudonoji armija. Vargšė mamytė, susirgusi plaučių uždegimu, prieš keliolika metų pasimirė, o broliuką savo globon paėmė dėdė, tėvelio brolis Vytautas. Ilgai tėvelis gedėjo mamytės, bet žinojimas, kad jo sūnus Gintas yra dėdės globoje, jį kiek apramino. Man gi buvo keista ir net labai smagu žinoti, kad kažkur, už jūrų marių, turiu broliuką, nes aš savo draugėms, kurios turėjo broliukus, labai pavydėjau...

Tėvelis užsakinėjo ir lietuviškas knygas, kurias abu skaitėme ir aptarinėjome. Man gyvenant bendrabutyje, jis buvo užprenumeravęs "Skautų Aidą" ir labai įdomų, lietuvaičių vienuolių leidžiamą vaikų žurnalą "Eglutė", į kurį ir aš, tėvelio ir mokytojų skatinama, retkarčiais parašydavau. Tai buvo mano didžiausio pasididžiavimo šaltinis, nors nesvajojau tapti rašytoja ir buvau susidomėjusi griežtaisiais mokslais, nes mane įtakojo ir labai domino švyturio komplikuota elektroninė aparatūra. Be to, buvau nepaprastai patenkinta, kad tėvelis buvo inžinierius ir galėjo į visus mano klausimus išsamiai atsakyti. Netrukus išgirdome apie patį naujausią ir beveik stebuklingą išradimą - kompiuterius. Pakrantės sargybos vadovybė pranešė, kad, laikui atėjus, ir švytury taip pat būsianti įvesta kompiuterių sistema... Daug metų praėjo nuo to laiko, o mano Rimantas yra kompiuterių mokslo žinovas ir specialistas. Nuo jo daug neatsilieku ir aš, o mūsų vaikai prie namuose esančio kompiuterio yra labiau prisirišę negu prie sviedinio ar televizijos. Atleiskit, kad ir savo pasakojime taip šokinėju, bet čia ne romanas, o tik ilgas mylimam dėdei laiškas...

Tėvelis mėgo pasakoti apie gyvenimą Lietuvoje ir kalbėdamas dažnai susigraudindavo dėl jos brutalios okupacijos. Jis apsiašarodavo, prisiminęs žiauraus likimo atskirtą, dabar jau mirusią mamytę, savo mylimą sūnelį, Jus, dėde Vytautai, ir dėdienę Marytę. Jam ypatingai širdį gėlė negalėjimas pamatyti savo sūnaus, sekti jo pirmųjų žingsnių. Jam rūpėjo patirti, kur Gintukas mokosi, ar iš viso jam leista mokytis? Kokia jo ateitis pavergtoje Lietuvoje, jei jį lydi vakaruose gyvenančio tėvo stigma? Tai jį nuolatos lydėjusios ir nemigo naktimis kankinusios mintys. Taip pat pastebėjau, kad jis vakarais, patikrinęs švyturio šviesas ir baterijas, išklausęs meteorologinius biuletenius ir įjungęs priimtuvą pagalbos signalams gauti, į švyturio dienoraštį padaręs reikalingus tarnybinius įrašus, iki vėlyvos nakties kažką storame sąsiuvinyje rašydavo. Tik dabar žinau, kad tai būta išsamių prisiminimų aprašymas ir dienoraštis, kuriuo, kaip jau minėjau, dabar naudojuosi, Jums rašydama šį ilgą laišką.

Švyturio patalpose dažnokai suburgzdavo telegrafas ar suskambėdavo telefonas, sublyksėdavo radaro švieselės ir signalizacijos aparatai, girdėjosi pakrančių sargybos laivų pranešimai ar užklausimai, todėl tėvelis visada turėjo būti pasirengęs. Nors tuo metu gyvenau bendrabutyje, bet sužinojau, kaip vieną naktį tėvelio dėka pakrantės sargybos kuteriai išgelbėjo skęstantį švedų prekybos laivą. Jį net apklausinėjo televizijos reporteriai ir jo nuotrauka buvo pirmuose laikraščių puslapiuose, o pakrančių sargybos vadovybė jį apdovanojo medaliu ir specialiu garbės pažymėjimu.

Jūroje nekilus audrai, jis galėdavo ramiai miegoti, tik, šalia lovos pasistatęs žadintuvą, turėdavo kas keturias valandas patikrinti švyturio aparatūrą ir šviesas. Bet, jei jūra buvo rami, tai jis ir dienos metu galėdavo pailsėti ar net numigti ant šalia aparatų stovinčio suolelio. Mano miegamoji vieta buvo šalia vakarinės švyturio sienos, kurioje buvo platus ir aukštas langas į begalinį akiratį. Man buvo viskas įdomu, viską stebėjau, kad galėčiau savo bendrabučio draugėms papasakoti, nes jos neturėjo jokio supratimo apie gyvenimą švytury ir juo labai domėjosi. Joms tai buvo įdomu, o aš savo originalia gyvenviete didžiavausi. Deja, jų negalėjau į svečius pasikviesti ir aprodyti savo "negyvenamą salą", kaip kad mano draugės pavadino mano švyturio buveinę, tačiau, grįžusi iš viešnagės pas tėvelį, turėdavau pasakoti apie nuotykius švyturio namelyje, kartais net sugalvodama ką nors grynai fantastiško, nes iš tikro jokių ypatingų nuotykių nebuvo.

Pripratau prie to jaukaus švyturio namelio, pažinau kiekvieną kertelę, o iš prigimties būdama smalsi susipažinau ir su jos komplikuota aparatūra. Metams bėgant, su nuostaba ir pasigėrėjimu stebėjau tobulėjantį radaro ekraną, kuriame galima buvo sekti laivų judėjimą ir lengvai nustatyti jų padėtį, kryptį ir greitį. Teritoriniuose vandenyse pasirodžius svetimo laivyno laivui, tėvelis privalėjo tuoj atraportuoti pakrančių sargybai, bet jo pagrindinis uždavinys buvo pranešti pakrančių sargybos kuteriams apie pagalbos šaukiančius laivus ir stebėti kilusios audros eigą, kad galėtų įspėti artėjančius laivus, panaudodamas tarptautinius signalizacijos ženklus. Švyturys buvo mano tikrieji namai, nors iš pradžių, persikrausčius iš namelio uostamiesčio priemiestyje, buvo keista girdėti ošiančias bangas vietoj automobilių ūžimo, pro apvalius langus matyti tik begalinę jūrą vietoj pievutės, kaimyno tvorelės, namo sienų, krūmų, gatvės žiburių... Bet buvau patenkinta ir laiminga, nes tėvelis pralinksmėjo, buvo mažiau pavargęs, nebesiskundė nugaros skausmais ir visą savo laisvalaikį pašvęsdavo man. Tai buvo gražiausios mano vaikystės ir ankstyvos jaunystės dienos, bet mes vis tik buvome suskaldyta, išardyta, praradimais paženklinta šeima. Kartais man tėvelis pasidžiaugdavo, kad Gintas yra Jūsų, dėde Vytautai, globoje, bet jo akyse visada galėjau išskaityti skausmą ir nerimą, o atodūsiai aidėjo jo širdies ilgesiu. Galiu įsivaizduoti, kaip kentėtų Rimantas, nežinodamas savo sūnelio Algučio likimo, negalėdamas sekti jo pirmųjų žingsnių...

(*tęsinys kitame numeryje*)

pasaulį aplink

□Lietuvos Vyriausybės pastangos valstybės lėšomis gelbėti "probleminius" bankus yra klaidingos, mano Latvijos banko prezidentas Einaras Repšė. Pasak Latvijos banko vadovo, tokie Lietuvos Vyriausybės veiksmai ne tik neišspręs problemų, bet ir skatins bankininkų nesąžiningumą. "Tai bus pagrindas manyti, jog už bankų negandas bus baudžiamas šalies centrinis bankas, o nuostolius padengs Vyriausybė", žurnalistams pareiškė E. Repšė. Latvijos banko prezidentas prognozuoja Lietuvos bankų krizės paaštrėjimą antrajame šių metų pusmetyje.

□14 Rusijos ir užsienio žurnalistų žuvo, eidami profesines pareigas, per karinius veiksmus Čečėnijoje nuo 1994 metų lapkričio iki 1995 metų gruodžio. Dar 4 Čečėnijoje dirbę žurnalistai laikomi dingę be žinios, 30 buvo sužeista. Šiuos duomenis patėikė Viešumo gynimo fondo atstovas Olegas Panfilovas, Maskvoje centriniuose žurnalistų rūmuose pristatydamas knygą "Žurnalistai kare Čečėnijoje. Faktai, dokumentai, liudijimai".

□Vatikano radijas paminėjo 65-erių metų sukaktį. Per tuos 65-erius metus Vatikano radijas palaipsniui ir nuolat augo bei plėtėsi. Šiandien turi per 400 darbuotojų ir kasdien transliuoja laidas daugiau nei 30-čia kalbų. Dar keliolika kalbų Vatikano radijo laidos transliuojamos ne kasdien, bet periodiškai. Kaip sukakties proga pastebėjo programų direktorius kun. Lombardi, Vatikano radijo tikslas išlieka tas pats, kaip ir prieš 65-erius metus, - laisvai, ištikimai ir veiksmingai skelbti krikščionybę bei sujungti katalikybės centrą su įvairiomis pasaulio šalimis.

□ Laplandijoje, Kemio vietovėje (Suomijoje), lankytojams duris atvėrė didžiausia pasaulio sniego pilis, statyta keturis mėnesius. Storų 400 metrų ilgio ir 18 metrų aukščio sienų tik iš sniego pastatytame pastate yra teatro salė, restoranas, dengtos galerijos ir koplyčia. Pastatą pašventino trys vyskupai. Jau dabar čia planuojama surengti 15 baltųjų vestuvių.

□Irako ir JTO delegacijos aptarė nuo vasario 6-osios besitęsiančių derybų rezultatus. Ambasadorius Abdul Amir al-Anbari nepateikė detalių apie kitą derybų turą. Irako ir JTO delegacijos svarstė 1995-ųjų balandžio Saugumo Tarybos rezoliuciją, leidžiančią Irakui per 6 mėnesius parduoti naftos už 2 mlrd. dolerių ir įsigyti maisto produktų, medikamentų ir kitų būtinų reikmenų.

□Lenkijos užsienio reikalų ministerija pareiškė griežtą protestą Rusijai dėl "Lenkijos įžeidinėjimo". Rusijos nacionalistų lyderis Vladimiras Žirinovskis spaudos konferencijoje pareiškė, kad, "jeigu Lenkija nori būti laisva, tai tegul būna laisva - ir nuo SSSR ir nuo NATO, o jeigu elgsis kaip prostitutė, lakstanti nuo vieno kliento prie kito, tai viskas gali baigtis labai blogai." Rusijos liberalų demokratų lyderis taip pat pasakė, jog "jeigu šiandien Lenkija veržiasi į NATO, tai jis nelauks kaip Stalinas birželio 22-osios. Jeigu Lenkija leis NATO kariams atsidurti prie Rusijos sienų, tai neliks nei Lenkijos, nei NATO".

"Žmogaus aukščiausi skrydžiai: religinių išgyvenimų psichologija"

(*atkelta iš 3 pusl.*)

jos knygoje religijos psichologijos mokslą apibūdina kaip "jauną", "neramų" ir jį patį pergyvenantį, kaip "rungtį tarp dvasinių ir medžiaginių polinkių". Autorius pateikia šio mokslo žinių apie žmonių dvasinę, transcendentinę bei religinę patirtį.

Pasirenkami trys šio šimtmečio žymūs - tarptautinio masto - psichologai, skyrę ypatingą dėmesį religinių išgyvenimų studijoms. Tai: 1) Wiliam James (Džeimsas, 1847 - 1910), religijos psichologijos pirmūnas iki šiol daugeliu požiūrių nepralenktas religinių išgyvenimų analizės srityje; 2) dr. Abraham Maslow (Maslou, 1908 - 1970), parinktas dėl jo įžvalgų apie viršūnių bei plokštumų išgyvenimus ir 3) dr. Victor Frankl (Franklis, g. 1905), pateikęs gyvenimo prasmės siekio egzistencinį supratimą bei autobiografiniais aprašymais pailiustravęs gyvenimo prasmės atradimą.

Kiekvienam iš šių psichologų yra skiriama viena knygos dalis, kurioje pateikiama informacija apie 1) jų įnašą į religinių išgyvenimų psichologiją, 2) biografinius faktus, turėjusius įtakos idėjų susiformavimui, 3) pasaulėžiūrų idėjas ir 4) jų įnašo vertinimą, t. y. jo teigiamybes ir trūkumus.

Knygos autorius teigia, kad tik tas žmogus sėkmingai įžengia į pilnutinių religinių išgyvenimų plotmę, kuris sėkmingai peržengia du slenksčius: 1) dvasinio prado pripažinimą žmoguje ir 2) pripažinimą transcendentinės viršasmeninės Būtybės.

Visi trys psichologai, kurių studijos pateiktos šioje knygoje, peržengė pirmąjį slenkstį - jie pripažino dvasinį pradą.

Vadinasi, jie vertino žmogaus dvasinį pažinimą, transcendentinius potyrius bei laisvą valią. Du iš jų, William James ir Victor Frankl, peržengė ir antrąjį slenkstį, nes jie pripažino patirties ženkluose slypinčią transcendentinės viršasmeninės Būtybės tikrovę. Tik Abraham Maslow atmetė jam vaikystėje pateiktą barzdoto senelio Dievo įvaizdį. Šis netobulas antropomorfiškas įvaizdis taip ir liko jam kliūtimi, trukdančia pripažinti asmeninį Dievą. Vietoj Jo jis pasirinko abstrakčias būties vertybes - grožį, tiesą, teisingumą ir kt., o vietoj religijos - būties psichologiją (ne tik kaip mokslą, bet ir kaip pasaulėžiūrą).

William James ir Victor Frankl, pripažįstantys Aukščiausios Būtybės tikrovę, yra linkę suteikti Jai vardus atsižvelgdami į tai, kaip Ji žmogaus išgyvenama, pvz., kaip "Idealioji Jėga" ar "DAUGIAU to paties gėrio" (William James), ar gyvenimo "užduoties Šeimininkas" bei "Pokalbininkas" sąžinės balsu (V. Frankl). Jai jie pripažįsta ir tradicinio Dievo vardą.

Abraham Maslow pastebėjo savo aktualizuojančių viršūnių išgyvenimus, kurie yra praeinantys saviaktualizacijos momentai. Būtent - kai kas išgyvena dialoginius pagarbinimo, adoracijos, dėkingumo ir pasišventimo jausmus ar tiesiog patiria viršasmeninės Būtybės čia-buvimą. Ta patirtis žmogui tampa religinio atsivertimo pagrindu.

Savo studijai surinkęs gausius religinių išgyvenimų pavyzdžius, William James juos analizavo, remdamasis savo tyrinėjimais ir juos pritaikydamas psichologinėms įžvalgoms pagrįsti. Jis pripažino didelį gėrį sklindant iš religijos: tai atsivertimai iš blogio į gėrį, tai šventumo išugdytas charakteris: "Žmonių meilė, kurią randame visuose šventuosiuose... yra tapusi autentiškai kūrybinga visuomenine jėga". Remdamasis surinktais pavyzdžiais, William James daro šią išvadą: "Religinio išgyvenimo puikiausi vaisiai yra geriausia, ką istorija gali parodyt... Meilės, pasišventimo, pasitikėjimo, kantrybės, drąsos aukščiausi skrydžiai, kuriems žmogaus prigimties sparnai bet kada yra buvę išskleisti, yra įvykdyti dėl religinių idealų".

Victoro Franklio įnašas į religinių išgyvenimų psichologiją savitas tuo, kad jis tiesiogiai nesvarsto religinių išgyvenimų; jam rūpi tai, kad dauguma žmonių tiesiog neieško gyvenimo prasmės; o jo paties patirtis nacių konclageryje parodė, kad atrasta gyvenimo prasmė suteikia būtinų dvasinių ir net fizinių jėgų. Būdamas konclageryje (o ten Victoras Franklis praleido ketverius metus) jis juto jį vedančią Dangaus ranką, kuri nurodė jam prasmę, net misiją gyventi, būtent - būtinybę padėti ieškoti prasmės kitiems. Savo misiją jis suvokė, patyrė per religinius išgyvenimus. Dėl to ši jo patirtis tokia svarbi svarstant religinių išgyvenimų vaidmenį žmogaus gyvenime.

Ketvirtoje knygos dalyje autorius trijų psichologų įžvalgas bei išvadas perleidžia per savo prizmę ir atsako į tris pagrindinius klausimus: 1) kokia yra tikrovė, į kurią religija atsiliepia, 2) kokia turi būti religija, kad atsiliepiu į tą tikrovę, ir 3) koki vaidmenį religijoje atlieka įvairių rūšių religiniai išgyvenimai.

Pirmasis atsakymas: egzistuoja transcendentinė viršasmeninė Tikrovė, paprastai vadinama Dievo vardu. Dievas pripažintinas kaip Esantysis savyje, ir žmonėms Jis yra viso gėrio versmė bei gelbėtojas iš blogio.

Antrasis atsakymas: religija yra atsiliepimas į Dievo tikrovę, egzistencinis pokalbis su Juo. Tame pokalbyje Esantysis pripažįstamas, iš Jo kaip iš gėrio versmės priimamas įvairiopas gėris ir gėrio galia vaduojamasi iš visokeriopo blogio.

Trečiasis atsakymas: religija yra galutinės prasmės ieškojimas ir atradimas sąžine, kurios balse religingas žmogus patiria dieviškąjį Pokalbininką.

Remdamasis trijų psichologų požiūromis į religiją, į religinius išgyvenimus, kunigas ir psichologas Kęstutis A. Trimakas pastebi šiuos religinius išgyvenimus: paruošiamuosius išgyvenimus, Dievo buvimo potyrius, Dievo gėrį priimančius kelius, atsivertimą iš blogio į gėrį, kaltės galėjimą, bendruomeninių išgyvenimų, kančios ir mirties įprasminimą. Kartu su išvadomis autorius pateikia pavyzdžių iš praeities, kurie "iliustruoja, kad ir mūsų tautoje - net sunkiausiu priespaudos laikotarpiu - buvo religijos iššauktų polėkių, kuriuos prof. William James tikriausiai priskirtų prie aukščiausių žmonijos dvasios skrydžių. Šie autentiški mūsų tautiečių pergyvenimai tebūna tiltais, jungiančiais mūsų tautos dvasią su svarbiąja visa viršijančia Tikrove".

Knygos pabaigoje autorius pastebi: "Tai yra religijos psichologijos, ne teologijos studija. Tačiau čia, šioje knygoje, pateiktos į tikrovę atsiremiančios religijos gairės pastebimai yra nepaprastai artimos krikščionybei. Tikintysis pats gali suvokti, ar jo išpažįstama krikščionybė pilnai atitinka pagrindines gaires ar jas net viršija. Kitaip ir negali būti. Juk jei pats Dievas savo iniciatyva bei apreiškimu įsiterpia ir pasiūlo ryšį, pokalbio būdą... - religiją, tai, žinoma, ji pilniausiai atitinka svarbiausius gyvybinius žmonių reikalus". **J. P.**

Kęstutis A. Trimakas. ŽMOGAUS AUKŠČIAUSI SKRYDŽIAI: RELIGINIŲ IŠGYVENIMŲ PSICHOLOGIJA. Išleido Tarpdiecezinė katechetikos komisija. Kaunas, 1996. 240 psl. Kaina su pašto išlaidomis 12 JAV dol. Gaunama adresu: "Židinys", c/o R. S. Kunstmanai, 8000 Tapper Place, Dyer, IN 46311 USA.

Juno Beach, FL

Lietuvos nepriklausomybės šventė

Lietuvos nepriklausomybės šventė paminėta dviem atvejais. Vasario 16 d., penktadienį, 10 val. buvo iškelta Lietuvos vėliava prie Juno Beach miesto administracijos pastatų. Dalyvavo miesto administracijos atstovai ir nemažas būrys lietuvių. Sekmadienį, vasario 18 d., vyko pamaldos Šv. Pauliaus nuo Kryžiaus bažnyčioje. Mišias aukojo kun. Vytautas Pikturna, giedojo "Dainos" choras. Po pamaldų Ocean View metodistų salėje vyko akademinė dalis. Kalbėjo buvęs Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius. Dainavo "Dainos" choras, vadovaujamas I. Manomaitienės.

Šv. Kazimiero šventė

Lietuvos Vyčių 153 kuopa kovo 3 d. surengė šv. Kazimiero įspūdingą paminėjimą. Iškilmingos mišios Šv. Pauliaus nuo Kryžiaus bažnyčioje prasidėjo 2 val., banketas 3:30 val. "Holiday Inn" viešbutyje Palm Beach Gardens. Kuopai pirmininkauja James Marcinkus.

Naujas LB apylinkės pirmininkas

LB apylinkės pirmininkas Algis Augūnas pasitraukė iš savo pareigų. Dabar iki apylinkės narių susirinkimo, kuris numatomas kovo pabaigoje, pirmininkauja Vincas Šalčiūnas.

"Eurosport" - vienuolika kalbų

Münchenas. "Eurosport" televizija artimiausiu laiku pradės komentuoti savo laidas ir danų kalba. Apie tai per spaudos konferenciją pranešta Münchene.

Šios sporto televizijos laidos bus komentuojamos jau vienuolika kalbų. Šiemet ketinama dar labiau išplėsti kalbų diapazoną. "Eurosport" laidas mūsų žemyne gali stebėti 170 milijonų žiūrovų, iš jų 85% - gimtąja kalba. Šios programos matomos ir Lietuvoje.

ELTA

Ritos Dapkutės Vilniuje naujai atidarytas lietuviškasis restoranas - karčiama V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvos darbininkai prie Vyriausybės rūmų reikalauja darbo.

Nuotrauka V. Kapočiaus

Lituanistinių institutų Vilniuje 1995 m. derlius

Vilniuje, šalia Šv. Petro ir Povilo bažnyčios, kitoje Antakalnio gatvės pusėje, inž. Petro Vileišio statytuose rūmuose, kur nuo prieškario laikų viešpatauja lietuvybės puoselėjimo ir lituanistikos ugdymo dvasia, įsikūrę Lietuvių literatūros ir tautosakos bei Lietuvių kalbos institutai. Pasibaigus metams, mokslininkai rinkosi savo skyriuose, kad peržvelgtų, kokį pėdsaką lituanistikoje įstengė palikti 95-aisiais. Tad kas reikšmingesnio nuveikta?

Kalbininkai pernai surengė tris konferencijas. Viena jų gvildeno kalbos kultūros ugdymo, kita - leksikografijos problemas. Trečioji, pavadinta "Lietuvių kalba: tyrėjai ir tyrimai", įvykusi spalio pabaigoje, buvo skirta Pirmosios lietuviškos knygos Didžiojoje Lietuvoje - Mikalojaus Daukšos katekizmo - 400 metų sukakčiai paminėti.

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas kartu su Lietuvos - Suomijos draugija, Etnomuzikos institutu ir Nacionaline M. Mažvydo biblioteka surengė konferenciją, skirtą žymaus lietuvių folkloristo, poeto ir vertėjo kanauninko Adolfo Sabaliausko - Žalios Rūtos 45-osioms mirties metinėms. Konferencija įvyko lapkričio 7 d. Mažvydo bibliotekoje. Adolfas Sabaliauskas - labai įdomi ir spalvinga asmenybė. Apie jo vietą lietuvių folkloristikoje kalbėjo Dainyno skyriaus vadovė dr. Bronė Stundžienė, pabrėždama jo pagrindinį nuopelną tautosakos mokslui - surinktą ir paskelbtą didžiulį pluoštą sutartinių. Pedagoginio universiteto prof. Stasys Skrodenis įvertino Adolfo Sabaliausko - Žalios Rūtos poetinę kūrybą ir jo žymiausią vertimą iš suomių kalbos - "Kalevalą".

Kaip ir ankstesniais metais, 1995 m. Literatūros ir tautosakos institute įvyko keli Senosios literatūros seminarai. Paminėsime bent vieną - gegužės 18 dienos "Jokūbas Brodovskis ir jo amžininkai lietuvių kultūros istorijoje". Buvo kalbama apie J. Brodovskio aplinką, jo vietą lietuvių patarlių tyrinėjimuose, leksiką bei žodyną.

Lituanistinių institutų mokslininkai skaitė pranešimus ir kitų mokslo įstaigų surengtose konferencijose savo krašte ir užsienyje. Dalyvavo ir Lietuvos istorijos institute lapkričio 7 - 10 d. vykusioje mokslinėje konferencijoje "Lietuvos valstybė XIII - XVIII a." Minint 200-ąsias Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žlugimo metines buvo aptarti esminiai senosios lietuvių valstybės susiformavimo, raidos ir sunykimo klausimai. Ir konferencijoje dalyvavusių Lenkijos mokslininkų, ir jaunų Lietuvos istorikų pranešimuose iškelta ne tik daug naujų praeities faktų, bet ir drąsių mokslinių hipotezių.

Svariausia kasdieninio kantraus ir kruopštaus darbo prie rankraščių, kartotekų, periodikos išraiška - spausdintas žodis - publikacijos ir leidiniai.

Nepaisant vis didėjančių leidybos išlaidų, nepakankamo ir netolygaus finansavimo, lituanistinės knygos išeina. Kaip nesidžiaugti dr. G. Subačiaus parengtu S. Daukanto "Didžiuoju lenkų - lietuvių kalbų žodynu", kalbos kultūros, lietuvių kalbotyros, gramatikos klausimų naujais leidiniais, tokiu reikalingu dr. V. Vitkausko "Lietuvių kalbos kirčiavimo žinynu" ir kitais kalbininkų darbais. O S. Daukanto "Istorija žemaitiška", B.Vanagienės parengta, - abiejų institutų leidinys.

Nemenkas ir literatų knygų derlius. Dr. D. Pociūtės knyga "XVI - XVII amžių protestantų bažnytinės giesmės" gražiai užpildo mažai tyrinėtą mūsų raštijos barą. Habilituoto dr. J. Lankučio studija aptaria išeivijos dramaturgijos raidą. Toliau leidžiami Vaižganto raštai. Kaip ir užpraėjusiais metais, pernai vėl išėjo du tomai, dar du jau parengti spaudai.

Itin džiugina bene svariausias šių metų leidinys - prof. V. Kubiliaus "XX amžiaus literatūra". Ši knyga - naujas šio amžiaus visos lietuvių literatūros, kur ji bebūtų kurta - išeivijoje, tėvynėje ar tremtyje, - įvertinimas, reikšmingas lietuvių literatūros istorijos darbas.

Kitas fundamentalus mūsų instituto leidinys - tautosakininkų leidžiamo Dainyno IX ir X tomai. Be to, išėjo "Tautosakos darbų" III-ia ir IV-ta knygos. Pažymėtina, jog III-ioji skirta išeivijos tautosakinei veiklai. Norisi pasidžiaugti, jog JUNESKO, Atviros Lietuvos fondo ir Lietuvių fondo Chicagoje dėka pradėta tautosakos rinkimo ir archyvinio darbo modernizacija - įsigyta šiuolaikinės aparatūros.

Tiek - trumpai ir glaustai - apie dviejų lituanistinių institutų darbus 95-aisiais.

Alma Lapinskienė

Tik *DARBININKE* Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

RIMVYDAS ŠILBAJORIS

JULIJOS ŠVABAITĖS

"Žiemos erškėtis"

Įžangoj į šiuos erškėčius Julius Keleras rašo, kad ten kenčiantys aplinkos daiktai, "atminties šviesoje praradę savo buitinę prasmę, virsta kalbėtojui reikšmingais sakraliniais simboliais" (p. 5). Tai gal ir bus raktas, geriausiai tinkantis į Švabaitės šio rinkinio poezijos duris.

Štai kad ir linksmai išsidažiusi geležinkelio stotelė (p. 9), nebeklūpanti raudoje išlydint pro ją daug metų ėjusią tautos tremties kančią. Autorės atminties teisme toji šiandien dažyta "jaunamartė" stotelė tampa savotiška metafora, nelyg pabaltintu tuščiu grabu. Šiame giluminiame sluoksnyje prisimintas jau dingęs "Mikčiūnienės radastų vynas" tarytum antrina seniai jau užmarštin nutekėjusį kankinių kraują. Tai lyg nebesanti komunija.

Atsitraukus per žingsnį nuo paties eilėraščio, ateina mintis, kad išeivis kartais pajaučia tuštumą kaip tik ten tėvynėj, kur yra visi vienas kito atitikmenys.

Smagu kada, nors ir visą tą negalėjimo grįžti slogutį aprašydami, kai kurie eilėraščiai persismelkia ir atlaidžia ironiška šypsena. Eilėraščio "Kai sugrįšiu" (p. 18) veikėja žadėjo grįžus išpirkti savo "kaltę" (visi žinome, kad mūsų, išeivių, patogioj buity rauda ir praradimo kaltė) šveisdama puodus, lupdama bulves, vaikščiodama basa su kultuve paprūdžiais, "vyturiui čiulbant". Šveisti puodus, aišku, galima ir Amerikoj, o tikras grįžimas nebus į tą kaimo idilės kraštą, nes idilė, romantika, kaltė ir išpirkimas priklauso negrįžtantiems ir gyvena tik juose. Vis vien pati gražiausia autorės viltis - kad gal tada "kmynais kvepės eilėraščiai". Taip tatai sugrįžtama.

Ciklas "Dabar grąžini skolą" (p. 20 - 25) sukuria labai konkrečių ir giliai tragiškų paveikslų seriją: duktė ir ištremiamas tėvas, ištremiami kaimynai toj pačioj jau

Rūta Kulikauskienė, neseniai grįžusi iš JAV, Vilniuje Daukanto aikštėje įkūrė knygyną "Rūtos knygos", kur prekiauja naudotomis amerikietiškomis knygomis ir žurnalais. Knygynas labai populiarus jaunimo tarpe.

išlikę vietos, žmonės ir daiktai pradeda iš naujo klestėti. Praradę praeitį, jie padaugina išeivio praradimą - jis jaučiasi namuose svetimas.

Grįžus arčiau, įdomu, kad tas vynas buvo kaip tik radastų ir būtent Mikčiūnienės. Aš nei tos moters, nei tokio vyno niekad neragavau ir nemačiau, bet taip konkrečiai pavadinti jie man vis vien pasidaro asmeniški, intymūs, ir todėl jų praradimas yra tikras ir žmogiškai reikšmingas. Šitaip, kada, anot Kelero, daiktai tampa simboliais, jie Švabaitės poezijoj nuo mūsų nenutolsta, o priartėja.

Kitusyk pražuvusių daiktų liekanos tampa mirties metaforomis. Kada, p. 12, skaitome:

Žalia, žalia, labai
žalia žolė
ant kauburėlio
kur buvo tvartai -

pasijaučiame, kad žiūrim į praeities kapą, nesgi daug kartų sakoma, kad mirus ant kapo užaugs žolė. Gale eilėraščio verkianti moteris juodais akiniais tą įspūdį tik patvirtina. Sekančiam eilėrašty (p. 13) tokia pat metafora siekia giliau, nes dingę daiktai, "drabužiai, knygos, albumai, eilėraščiai, meilės laiškai", yra ne užkastas kūnas, bet siela; o viską suvienodinanti žolė virsta naujo gyvenimo žiedais ir vaisiais: dobilais, runkeliais, aguonom. Bet ir vėl padvelkia tokiu gimtinės susvetimėjimu - poetės persona gi norėjo grįžti į praeitį, o ne į runkelius. Reiktų gal pridėti (jeigu jau ne savaime aišku), kad toji išsidažiusi stotelė, ir ta vešli žolė virš buvusio tvarto, ir tos derlingos daržovės minėtoj geležinkelio stotelėj. Kraujas iš peršauto tėvo veido, mažas kūdikėlis - angelas, čiulpiantis ledinį savo kojos pirštelį, kaimynas, maldaujantis mergaitę atnešti iš jo namo šeimos fotografiją, ir visa tai įrėminančios "geležinio vagono durys - vartai į amžinybę" (p. 24). Be abejo, žinome, kad tokių ir panašių scenų anuo laiku Lietuvoje buvo nemažai, bet vis tiek tokiai nuogai, į vieną emocinį tašką sukauptai šiurpiai tikrovei gresia pavojus išvirsti į melodramą, tuomi sumažinant paveiką skaitytojui. Švabaitė šio pavojaus išvengia suteikdama ciklui bent du naujus prasminius klodus. Vienas iš jų perkelia šį atskirą ir savaip vienintelį momentą laike ir erdvėj į daugiau apibendrintą plotmę. Autorė, turėdama omeny Sibiro plotus, sako: "Būtum užaugus tarp vilkų ir hienų". Hienų, aišku, Sibire nėra, bet jos savaime įteigia lavonus ėdančios (ir šlykščiai besijuokiančios) pabaisos įvaizdį, taigi, paminėtos kartu su plėšriais vilkais, jos sudaro pasisakymą apie bendrą žmogaus būseną šių dienų pasaulyje. Antrasis klodas dinamiškas - jis iš tiesų vaizduoja pereinamąją būseną, pagimdytą didelės jausmo įtampos. Viskas remiasi veiksmažodžių kaita. Pradžioje tariamoji nuosaka: "Būtum užaugus...", "būtum, būtum, būtum / raudotoja prie karsto"; "būtum išsiuvinėjus / druskos maišų drobėj / nemirksinčią Dievo / Akį..."; "būtų atėjusi / maldos valanda / prašyti staigios / netikėtos mirties". Prieš mus išeivė, išsigelbėjusi, kalta tuo, kad jos privalomi veiksmai taip ir liko tik tariamojoj nuosakoj. Tačiau ciklui besivystant per dramatiškų vaizdų eiles, tariamoji nuosaka virsta tiesiogine, ir "būtum" vietą užima "buvau": "Buvau ten liudininkė / išvežtųjų", "ir nunešiau, / ir padaviau" kaimynui jo šeimos nuotrauką, ir laikiau rankose nosinę, "persunktą tėvo krauju". Poetinėje kalboje šis perėjimas iš "būčiau" į "buvau" kaip tik ir išreiškia ciklo pavadinimą - skolos grąžinimą.

Dar vienas karčiai ironiškas prasminis klodas atsidengia aprašant trėmėjus, reikia suprasti - rusų kareivius:

Nuėjau,

O ten sėdėjo
ir gėrė,
dainuodami katiušą (p. 25)

Tai dainelė, savo laiku mums be galo įgrisusi, apie ištikimą mergaitę, laukiančią savo mylimo, atliekančio tarnybą tolimoj šaly. Tuo būdu patys trėmėjai irgi tampa, girtuose savo sentimentuose, savotiškais tremtiniais. Kaip ir minėtas pirmasis, taip ir šis klodas pakelia eilėraščio dramą (nors šiuo atveju ironiškai) į bendriažmogišką plotmę.

Kai kur norisi įžiūrėti dar vieną poetės pastangą pereiti iš grynai istorinės į moralinę plotmę, kurioje būtų galima virš visų tautos ir asmens kančių įžengti į atleidimą. Čia gal reiktų ištisai pacituoti eilėraštį "Tankas" (p. 34):

Tankas
Du šimtai aštuoniasdešimt
keturi, -

baisus mirties grožis...

O tu nieko neturi,
o tu viską turi, -
savo tėvynę, -
ir neatiduotum jos,
kareivi,
broli, žmogau,
su ginklu rankoje...

Berniuko siela
pasitiks tave
kada nors, -

(tikrai pasitiks),

kaip mintis,
kaip mirtis,

kaip didžiulė
amžinybės paslaptis - - -

(Tęsinys kitame **KULTŪROS** ir **MENO** puslapyje.)

Meno naujienos

- **Trijų** didelių pasaulio operos teatrų pastatai pradedami remontuoti. Tai San Francisco "War Memorial Opera House", Londono "Royal Opera House" bei Rusijos Didysis teatras Maskvoje. Pastarasis pradėjo kampaniją, kurios tikslas - surinkti 350 mln. JAV dolerių dabartinio pastato remontui ir netoliese numatomam statyti antrajam pastatui.

- **Uždrausta** Soroso fondo, taigi ir jo meno centro veikla serbų valdomoje Jugoslavijos dalyje. Organizacija buvo apkaltinta šnipinėjimu ir propaganda prieš Serbiją, o žmonėms buvo patariama atsisakyti jos pagalbos.

- **Danų** rašytojas P. Hoeg šelpia vargstančius, didžiąją dalį savo honoraro pervesdamas į specialų fondą, skirtą kovai su skurdu Trečiojo pasaulio šalyse. Populiaraus jo romano "Panelės Smilos sniego jausmas", išversto į daugelį kalbų, taip pat ir į lietuvių, jau parduota daugiau nei 3,5 milijono egzempliorių.

Dr. Jonas A. Račkauskas, Lituanistikos Tyrimo Centro vedėjas, apdovanotas Gedimino ordinu.

V. Kapočiaus nuotr.

Menininkas istorijos lūžyje

Vytautas Kubilius

(*Tęsinys. Pradžia nr.2-3 Kultūriniame priede*)

Ruošiantis Maskvai nuversti "autokratinę" ir "antikomunistinę" Lietuvos valdžią ir įvesti "prezidento valdymą", kaip reikalavo "tūkstančiai Lietuvos komunistų", vadovaujami M. Burokevičiaus, gausi rašytojų, muzikų, dailininkų, intelektualų grupė - V. Bložė, J. Juškaitis, L. Gutauskas, V. Mačiuika, K. Platelis, O. Balakauskas, J. Juzeliūnas, D. Katkus, R. Katilius, N. Miliauskaitė, P. Repšys, A. Každailis ir kt. - paskelbė "Lietuvos piliečių chartiją", kurioje pasakyta: "Mes tikime Nepriklausomybės kelio teisingumu ir laisvo gyvenimo būtinybe. <...> Mes pasitikime Lietuvos Respublikos vyriausybe".

Sovietiniams šarvuočiams lakstant Vilniaus ir Kauno gatvėmis, kariuomenei užiminėjant pastatus, žaliakepuriams pasieniečiams tebesaugant Lietuvos aerodromus ir uostą, nelengva buvo atsikratyti dvejonių - ar "mūsų pasirinktas kelias - nepriklausomybės - vienintelis teisingas", ar moralu ir prasminga "kviesti vardan nepriklausomybės tautą kentėti" (prof. B. Genzelis). J. Baltušis, liaudies rašytojas, "mūsų partijos bičiulis", pasak J. Kuolelio, kreipėsi per Maskvos televiziją į Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatus, ragindamas atsisakyti nepriklausomybės "nerealių iliuzijų". "Mums reikia įsisąmoninti vieną tiesą: be rusų tautos, be kitų Tarybų Sąjungos tautų, atsiskyrusi Lietuva negalės gyvuoti. Aš nematau kito kelio". Sovietinė valdžia Lietuvoje buvo teisėta valdžia, o ne okupacija. "Kuo mes galime įrodyti, kad mus okupavo? Ar mes priešinomės? Nesipriešinome", - tvirtino V. Petkevičius. Tik žydšaudžiai sulindo į miškus, ir nekaltų žmonių žudynes teko užgniaužti deportacijomis. Mes visai neblogai gyvenome, žinoma, kitų sovietinių respublikų sąskaita. Tad "kam reikalinga šita hipertrofuota tėvynės meilė ir tas neišpasakytas patriotizmas?" - klausinėjo "Opozicijos" leidėjas ir redaktorius. "O kai dėl rusų kariuomenės, tai daugeliui Lietuvos žmonių nei šilta, nei šalta". Pripažinkime Potsdamo įtvirtintas "pokario realijas" - "tai yra savo faktinę egzistenciją TSRS ribose", - rašė H. Arnašius.

Ar Lietuva vėl turi kapituliuoti, kaip ir 1941 m. vasarą, kai pasiskelbė atkurianti nepriklausomybę ir nepajėgė jos realizuoti trypiama vokiečių kariuomenės? "Idealas vienas - nepriklausoma Lietuva", - sakė S. Geda, Sąjūdžio mitingų kalbėtojas. V. Girdzijauskas ragino nepasiduoti atkakliai skleidžiamai nuostatai, "kad laisvė ir nepriklausomybė - fikcija", "kad netoli ta diena, kai teks pakelti rankas aukštyn ir prisipažinti pralaimėjus". Menininko pareiga - stiprinti vos gimstantį Lietuvos valstybingumą, o ne abejoti ar dėtis į priešiškas akcijas. "Naujai Lietuvai - vos keli mėnesiai, o jau šimtai balsų salonuose, redakcijose, spaudos puslapiuose rėkia: "Menininkai, į opoziciją!" - rašė Petras Dirgėla.

Istorijos lūžio valanda, pilna kraupių nuojautų (ar neskubame "skenduolių keliu" paskui I. Nadį?), ryškiai poliarizavo menininkų gretas, kaip ir pačią visuomenę. "Rašytojo sąžinė šaukia aktyviai įsitraukti į valstybės atkūrimo procesą", - pareiškė J. Avyžius, romano "Sodybų tuštėjimo metas" autorius. Tačiau jaunųjų rašytojų santykis su valstybe, pasak V. Kukulo, "nusakomas distancijos, atsiribojimo kategorijomis", kaip ir "sovietiniais laikais". Vieni plunksnos broliai Sausio 13-osios naktį stovi prie Parlamento barikadų viskam pasiryžę, o kiti, prisidengę slapyvardžiais, kompartijos laikraštyje "Tarybų Lietuva" gieda apie buvimo Sovietų Sąjungoje palaimą, apverkia nuverstą V. Kapsuko paminklą ir piktinasi, kad iš "Lelijos" fabriko partinės organizacijos sekretorės atimtas kabinetas. S. Šaltenis kuria autentiškos dvasinės įtampos reportažus apie V. Landsbergio, valstybės lyderio, politinę išmintį ir drąsą didžiausios grėsmės metu, o V. Rubavičius, buvęs "Literatūros ir meno" redaktorius, ir A. Zalatorius, buvęs Lietuvos Sąjūdžio tarybos narys, daužo "asmens kultą", kalba apie "vyriškos projektuojančios energijos" stoką, lieja ant dešiniųjų jėgų rinkiminį mūšį pralaimėjusio "muzikanto" galvos ironiškų patyčių, paniekos, pasmerkimo žodžius ("savimeilė, įtarumas, teisuolio poza, noras visur būti pirmajam, įsikalbėtas (ar įkalbėtas) mesianizmas"). "Moksleivio" redaktorius žurnalo įžanginiame plyšta džiaugsmu, laimėjus buvusiai nomenklatūrai rinkimus į Seimą, o K. Saja, Nepriklausomybės akto signataras, graudenasi: "Kodėl mes renkamės Barabą ir esam linkę nukryžiuoti tą, kuris mus taip sėkmingai vedė iš "Egipto žemės, iš nelaisvės namų". I. Kostkevičiūtė, LDDP pirmininko įgaliotinė rinkimuose į Lietuvos Respublikos prezidentus, gretina A. Brazauską su A. Dubčeku, "Prahos pavasario" didvyriu, o K. Genys, jos studijų bendrakursis, ta pačia proga rašo: "Baigiasi šventa kova - / Grįžtam į tarybas".

Besikuriančios Lietuvos partijos ėmė skirstyti menininkus į "savus" ir "svetimus", vienus maloningai pagerbdamos Gedimino ordinais ir personalinėmis pensijomis, o kitus piktai aprėkdamos ("J. Avyžiaus politinė proto sumaištis"). Atkurtas dienraštis "Lietuvos aidas" telkia radikalius tautinio valstybingumo gynėjus, o "Gairės", įsteigtos vietoj "Komunisto", buria "kairiuosius rašytojus".

(*tęsinys kitame KULTŪROS puslapyje*)

Muzikos švyturys

Jau 10 metų praėjo nuo kompozitoriaus ir muzikologo, profesoriaus Juozo Žilevičiaus mirties, muziko, kurio, prisipažinkime, gerai nepažįstame, nes nemokame atsigręžti į praeitį ir pasidžiaugti, nemokame būti dėmesingi tiems, kas toliau nuo mūsų.

Šių metų pradžioje iš JAV gyvenančio p. Stasio Valatkos, artimai bendravusio su J. Žilevičiumi, gavęs nemažą pluoštą nuotraukų ir rašinių pamačiau J. Žilevičių visai kitokį negu buvau susikūręs jo įvaizdį studijų metais. Tai būta tikrai muzikos švyturio tarp lietuvių nuo pat 1929-ųjų, kai jis atvyko į Ameriką, iki paskutiniųjų gyvenimo metų, kurie nebuvo jam džiaugsmingi, nes prarado regėjimą. Neabejoju, kad ir Amerikoje daug kas jo nesuprato, nes veikė kaip savotiškas Don Kichotas, rinkdamas visokiausius muzikos dokumentus. Apie juos ir jo įsteigtą lietuvių muzikologijos archyvą šiandien visi kalbame su ypatingu žavesiu.

Prof. J. Žilevičius p. Stasį Valatką vadino "prieteliu" ir nepamiršdavo jo pasveikinti vardadienio proga. S. Valatka, taip pat dalyvavęs lietuvių kultūrinėj veikloje, nufotografavo J. Žilevičių įvairiausių švenčių, susibūrimų metu. Kai 1939 metais New Yorke vyko pasaulinė paroda, lietuvių dienai J. Žilevičius sutraukė apie 3000 dainininkų, vienas pats juos ruošė, konsultavo, dirigavo. Laimei, tos akimirkos nedingo. S. Valatkos užfiksuotos nuotraukos ir dabar mena J. Žilevičiaus didžiulį pasišventimą lietuvių dainai.

Prisimindamas prof. J. Žilevičių, p. S. Valatka rašo: "...Elizabetho klebonas Juozas Simonaitis buvo muzikos mylėtojas ir todėl Juozui Žilevičiui buvo lengviau paruošti religinius koncertus ir užprašyti apsilankyti solistus Elizabethe per sumą. Vieną gerai atsimenu - rašo toliau p. S. Valatka. - Tai buvo Metropolitan operos solistė Paulina Stoska. Tada buvo įspūdingos mišios. Arba Vladas Baltrušaitis... Žinoma, buvo ir kitų svečių. Per vienas tokias mišias, vargonuojant J. Žilevičiui, dalyvavo ir Prezidentas Antanas Smetona..."

Taigi, laikas atitolina prof. J. Žilevičiaus gyventą epochą. Praretėjo ir jį pažinojusių žmonių gretos. Daug kas pamiršo ir jo nuopelnus organizuojant dainų šventes, turtinant jų repertuarą. Argi dar neatėjo laikas ruošti apie jį knygos, spausdinti jo kūrinius, kad būtų dainuojama ne tik jo harmonizuota "Anoj pusėj ežero"?

Vaclovas Juodpusis

Bonnoje - kinų menas

Šiuolaikinio kinų meno paroda atidaryta Bonnos meno muziejuje. Tai daugiau nei 150 paveikslų iš trisdešimties kinų dailininkų dirbtuvių. Manoma, kad tai pats išsamiausias naujausio kinų meno pristatymas Vakaruose. Parodos eksponatus pagal savo subjektyvius kriterijus ir skonį atrinko Bonnos meno muziejaus direktorius D. Ronte ir žurnalistas W. Smerling. Jie nukeliavo 50,000 kilometrų ir aplankė daugybę dailininkų dirbtuvių visose Kinijos provincijose. Šis projektas kainavo 1,5 milijono markių ir, kaip teigė organizatoriai, oficialios Kinijos valdžios instancijos jam nedarė jokių kliūčių. Daugumoje parodoje eksponuojamų darbų dominuoja keistai transformuoto žmogaus kūno motyvas.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Gerbiama "Darbininko" redakcija, kartais giminės man atsiunčia senų, įdomesnių jūsų laikraščio straipsnių, tad truputį jus pažįstu. Prenumeruoti neturiu galimybės, taigi tik iš atkarpų galėjau susidaryti įspūdį, kad šis laikraštis yra dvasingos krypties. Gal jums pasirodys įdomus mano rašinėlis apie kunigą.

Daug visokių nuomonių pilstoma kunigų adresu, ypač tų, kurie tyli. Kunigas dažnai neturi galimybės gintis, pagaliau dažniausiai teisus nukenčia vardan Dievo garbės. Laiko užmarštyje daug kas skęsta, kai nėra gyvų liudytojų. Tik dėl šios priežasties rašau, pasakoju tai, ką žinau.

Kankinių pramintais keliais

Prieš daugelį metų, 1944-ais, Izidorius Butkus, sūnus iš gausios šeimos (septyni vaikai: trys broliai, keturios sesės), pasirinko kunigystės kelią. Žengdamas pirmuosius žingsnius, atsiliepdamas į Dievo kvietimą, neišvengiamai susidūrė su pažįstamų, draugų kančia ir mirtimi.

Kaip žinia, 1944 m. ir vėliau Lietuvoje buvo kraujo ir kančių laikas. Politikos atgarsiai neaplenkė nė vieno kiemo, tame tarpe ir Izidoriaus Butkaus tėvų namų. Kaimynų vaikai, pažįstami glaudėsi aplinkiniuose vienkiemiuose, taip pat ir pas Butkus: Jonas Rubšaitis (žuvo 1945 m.), broliai Žukauskai - Jonas Stepas ir Petras (žuvo 1947 ir 1949 m.), Kazys Valaitis (1947 m.), Jonas Bacys (žuvo 1946 m.) ir daugelis kitų kaimų (Polų, Dūdlaukio, Paupio, Pašlynio, Fermų, Paparčių, Paalsio, Pagirių, Lenčių) vyrai, partizanai. Tai buvo Vadžgirio, Šimkaičių, Eržvilko, Paupio, Viduklės parapijų vaikai. Neįmanoma suminėti visų pavardžių tų, kurie glaudėsi ne tik klieriko Izidoriaus Butkaus tėvų pastogėje - neliko nuošalyje nė viena mažiausia grytelė, net mažoje Paupio parapijos bažnyčioje jie ne tik meldėsi, bet ir slėpėsi.

Klierikas Izidorius Butkus seminarijos atostogų metu dažnai gyveno pas Paupio parapijos kleboną Kazimierą Telksnį, padėdavo jam pastoraciniame darbe, kurį išmanė.

Nuniokotas kraštas, miestai, kaimai. Mažų bažnytkaimių, parapijų kunigai, klebonai gyveno kaip ant dalgio ašmenų, dirbo Dievo garbei, gyveno kaip mokėjo, kaip galėjo ir - tylėjo! Kaip ir visi, jie turėjo viltį sulaukti laisvos tėvynės. Deja, vienų sveikata neišlaikė dėl nuolatinės įtampos, ir jie nesulaukė laisvė. Kiti vienaip ar kitaip buvo likviduoti.

Kapai tyli. Gyvieji nesiteisina - taip pat tyli, nes ką gali sakyti tokiam, kuris ieško artimo akyje rakšties, o savoje brolio mirties nemato!

Su mirtimis gyvenimas nesibaigia, gyvieji privalo eiti ir nešti savo kryžių. Per pirmojo kankinio Šv. Stepono šventę 1948 m. gruodžio 26 d. kun. Izidorius Butkus aukojo iškilmingas šv. Mišias Eržvilko parapijos bažnyčioje - nežinojo, kad ir jo, kaip Šv. Stepono, laukia kančių kelias.

Netrukus po švenčių kun. Izidorius Butkus buvo išvežtas į Sibirą. Ten Sibiro tremtinių, sustingusių nuo šalčio ir bado, kūnai bei sielos priešmirtinių agonijų krečiami laukė kunigų sakramentų, paskutinio patepimo.

Kaip daugelio brolių kankinių ir kunigų kančia nebuvo beprasmė (Dievo rūpestis nepalieka jį mylinčių pačiais baisiausiais momentais, taip mano daugelis kunigų), tremtis buvo kenčiančiųjų brolių apaštalinė misija. Kun. Izidoriui Butkui laikas atnešė laisvę nors ir ne laisvoje tėvynėje. Bėgo gyvenimas Kauno, Kelmės parapijose. Ir dabartinės parapijos klebonas Izidorius Butkus Šv. Stepono šventės metu 1995 m. gruodžio 26 d. aukodamas šv. Mišias minėjo 47 metų kunigystės kelio brydę, prisimindamas tuos, kurie išėjo nesulaukę laisvės, tardamas: "Atleisk jiems, Viešpatie, nes nežino jie, ką darė". Atleisk, Viešpatie, visiems, kurie stovi iš kairės ir iš dešinės. Vieni labai švarūs, kiti susitepę. Vieni atsidavę kūnu ir siela už tėvynę, kiti pardavę ją. Tarp jų stovi kunigas, kuris kartoja Evangelijos žodžius: "Ir aš tavęs nepasmerksiu, eik ir daugiau nenusidėk".

M. Domarkienė, Klaipėda

- o -

Redakcija dėkoja skaitytojams už laiškus. Kviečiame ir kitus skaitytojus parašyti savo atsiliepimus, pasiūlymus, pageidavimus, pastabas.

Vasario 16-osios minėjimas GREAT NECKE

Pernai Lietuvių Bendruomenės Great Necko apylinkės visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, susidedanti vien tik iš moterų. Dėl to apylinkės veikla nepaprastai pagyvėjo visose srityse, ypač organizuojant paramą Lietuvai. Po eilės metų pertraukos naujoji valdyba surengė ir Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą. Jis įvyko sekmadienį, vasario 11 d., St. Aloysius parapijos klubo patalpose.

Į minėjimą susirinko per 50 apylinkei bei Lietuvos Vyčių 109-tai kuopai priklausančių narių. Matėsi keletas veidų ir iš toliau atvykusių.

Minėjimas buvo pradėtas apie 1:30 val. popiet, susėdus visiems svečiams prie ilgo stalo, apkrauto įvairiausiais valgiais ir gėrimais. Kadangi nemažai dalyvių nemokėjo lietuvių kalbos, tad minėjimas buvo pravestas anglų kalba. Atidarymo žodį tarė apylinkės valdybos pirmininkė Irena Vilgalienė, pakviesdama visus sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Toliau sekė invokacija, kurią sukalbėjo kun. Jonas Pakalniškis. Pagrindinę kalbą, gan turiningą, pasakė valdybos vicepirmininkė Lilė Milukienė. Vaišėms įpusėjus, prasidėjo meninė programa. Danutė Alilionienė perskaitė porą eilėraščių apie Lietuvą anglų kalba, o Vanda Stankutė, tik prieš pusmetį atvykusi iš Lietuvos, taip pat padeklamavo porą eilėraščių, tik jau lietuvių kalba. Po to, V. Stankutei vadovaujant, susirinkusieji padainavo keletą lietuvių liaudies dainų.

Šio minėjimo metu buvo renkamos ir aukos. Buvo surinkta daugiau kaip 1000 dolerių. Šie pinigai bus panaudoti šalpai Lietuvoje vargstantiems.

(kkm)

Vasario 16-oji Nashua, NH

Maža, bet judri Nashua, NH, lietuvių kolonija vasario 16-tąją atšventė vasario 25 dieną. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje šv. Mišias aukojo ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. Albinas Janiūnas iš Cambridge, MA.

Popietinė minėjimo programa prasidėjo kun. Janiūno invokacija, Amerikos ir Lietuvos himnais parapijos salėje. Vietinio Balfo skyriaus pirmininkas Ričardas Grauslys angliškai paaiškino to minėjimo svarbą lietuviams ir surinktų aukų panaudojimą remiant našlaičius ir pensininkus Lietuvoje. Kazys Daugėla vasario 16-tąją palygino su Amerikos liepos 4-taja, pažymėdamas, kad be tos datos vargu ar Lietuva būtų atgavusi savo nepriklausomybę 1990 metų kovo 11 dieną. Prelegentas paminėjo sunkų atsikūrusios Lietuvos kelią į mums suprantamą demokratiją, ragindamas visokeriopai remti jos gyventojus, sekti ir dalyvauti politinio gyvenimo procese.

Bostoniečių "Sodauto" ansamblis pradžiugino susirinkusius daina ir šokiais, į kuriuos ir žiūrovai buvo įvilioti.

Sveikintinos Grauslių šeimos pastangos organizuoti darželinio amžiaus vaikų grupę. Šie mažutėliai, judėdami eilutėmis ir rateliais, krykštavo meliodijas, kuriose lietuviški žodžių tekstai buvo aiškiai ir taisyklingai tariami.

Minėjime apsilankė trys mokytojos iš Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijos: Irena Raščiuvienė, Ingrida Jonušienė ir Asta Rimkevičienė. Jos, su 8 mokytojų ir 20 mokinių grupe, atvyko į Lakoniją, NH, kur jau šešti metai veikia tarpmiestinio mokinių pasikeitimo programa.

Minėjimas, kaip ir visuomet, buvo baigtas ilgai užtrukusiais pasikalbėjimais ir gausiomis parapijos šeimininkių paruoštomis vaišėmis.

K. Daugėla

Knyga apie KGB generolą

Gyd. Asė Zaksienė, gyvenanti Izraelyje, prieš 9 metus *Į Laisvę* žurnale rašiusi apie savo vyro, buv. KGB generolo Zakso ir kitų komunistinių pareigūnų veiklą Lietuvoje, 1995 m. paskelbė savo atsiminimų knygą *Tu parsidavei velniui*. Knyga išleista rusiškai. Bus išleista ir lietuviškai.

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

Siūlome papigintas žiemos sezono kainas, skrendant į Vilnių ir Rygą!

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)
LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

❒ Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
❒ Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
❒ Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
❒ Minimalus mokestis už persiuntimą yra $25.

KOVO mėn. siuntinius priimsime šiose vietovėse:

BROCKTON, MA	kovo 14	3:30 - 5:30 val. p.p.
WATERBURY, CT	kovo 16	9:30 - 11:00 val. ryto
HARTFORD, CT	kovo 16	12:00 - 2:00 val. p.p.
Centerville, - Cape Cod, MA	kovo 20	3:00 - 4:30 val. p.p.
PUTNAM, CT	kovo 21	1:00 - 2:30 val. p.p.
PROVIDENCE, R.I.	kovo 21	4:00 - 6:00 val. p.p.
LOWELL, MA	kovo 22	12:00 - 1:00 val. p.p.
LAWRENCE, MA	kovo 22	2:00 - 3:00 val. p.p.
NASHUA, NH	kovo 22	4:00 - 5:00 val. p.p.
WORCESTER, MA	kovo 23	11:00 - 3:00 val. p.p.
NORWOOD, MA	kovo 26	5:30 - 6:30 val. vak.
ELIZABETH, NJ	kovo 30	9:00 - 10:00 val. ryto
BROKLYN, NY	kovo 30	12:00 - 4:00 val. p.p.
WASHINGTON, DC	kovo 31	2:30 - 5:00 val. p.p.
BALTIMORE, MD	kovo 31	6:00 - 7:00 val. vak.

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133
Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ,LATVIJĄ,ESTIJĄ,BALTARUSIJĄ,RUSIJĄ.

MARCH PICK-UP SCHEDULE

03/12 TUES	PUTNAM, CT	11-12 Noon
03/14 THURS	NEWARK, NJ	11-12 Noon
03/16 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
03/18 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
03/18 MON	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
03/18 MON	WATERBURY, CT	4-5 PM
03/21 THURS	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
03/22 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
03/22 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM
03/28 THURS	NEWARK, NJ	11-12 Noon
03/30 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York $550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago $570 r.t.
One way to Vilnius $360
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE
Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 592-8780

Atsisveikinant su tyliąja talkininke a. a. dr. Apolonija Radzivaniene

Vasario 25 d. vakare Šv. Juozapo ligoninėje mirė dr. Apolonija Radzivanienė, gyvenusi Richmond Hill, NY, pasireiškusi kaip tyli visuomenininkė, uoli talkininkė. Paskutiniais metais sunkiai sirgo. Kadaise jos veiklos sritis buvo gana plati: Lietuvių Bendruomenė, katalikiškos organizacijos, jaunimas, Kultūros Židinio statyba ir jo išlaikymas, pagaliau ir šeimos rūpesčiai. Buvo likusi viena. Jos vyras, dr. Bronius Radzivanas, mirė 1978 m. gruodžio 1 d. (buvo gimęs 1907 m. balandžio 26 d. Vidiškiuose, Ukmergės apskr.). Sūnus Vytautas su šeima 1982 m. vasario 28 d. išvyko į Australiją, kur gyvena žmonos tėvai.

Jos gyvenimą prisimenant

Apolonija Romeikaitė - Radzivanienė gimė 1910 m. vasario 3 d. Lampėdžiuose, prie Kauno. Šeima priklausė Švč. Trejybės parapijai, kurios bažnyčia buvo visai prie kunigų seminarijos. Save laikė kauniete, lankė Aušros gimnaziją. Į ją kas dieną ateidavo pėsčia apie 5 - 6 km. Aušros gimnaziją baigė apie 1929 m. Dvejus metus tarnavo Kaune. Odontologiją baigė Vytauto Didžiojo Unversitete apie 1936 m.

Kaip dantų gydytoja dirbo Jonavoje, kur gydytojavo ir dr. Bronius Radzivanas. Su juo susidraugavo ir susituokė 1942 m. gruodžio 26-tą, Kalėdų antrą dieną. Artėjant Raudonajai armijai, 1944 m. vasarą pasitraukė į Vokietiją. Buvo sustoję Dresdene, kur daktaras turėjo dirbti ligoninėje. Ten jie pergyveno didįjį Dresdeno bombardavimą. Pasitraukė tolyn į Vokietiją. Po karo apsigyveno Fellbache, prie Stuttgarto. Jų sūnus Vytautas gimė 1946 m. vasario 7 d. Tübingene.

Šeima į Ameriką atvyko 1949 m. balandžio 29 d. pas dr. Broniaus Radzivano pusbrolį Juozą Sabulį. Apolonija nuo 1955 m. iki 1961 m. dirbo Chase Manhattan banke.

Tada jie nusipirko namus 110 gatvėje, Richmond Hill. Ten ir gyveno visą laiką. Namai tapo lietuviškos veiklos centru. Čia posėdžiavo įvairios organizacijos, vyko Liet. Katalikių Moterų kultūros draugijos susirinkimai, užsukdavo daug atvykusių iš kitų miestų.

Sūnus Vytautas baigė inžinerijos mokslus, aktyviai reiškėsi studentų organizacijose, Lietuvos Vyčiuose, Liet. Bendruomenėje. Mėgo dainą, dalyvavo Apreiškimo parapijos ir amerikiečių choruose.

Kai 1968 m. New Yorke vyko Pasaulio Lietuvių III seimas, iš Australijos atvyko Birutė, su kuria Vytautas susidraugavo. Jiedu susituokė 1970 m. Vestuvės buvo dviejų dalių. Viena dalis Australijoje - rugpjūčio 22 d., antroji dalis - New Yorke rugsėjo 20 d. Susituokė Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Jaunavedžiai abu buvo visuomenininkai. Birutė organizavo tautinių šokių grupę. Čia jiems 1971 m. gruodžio 4 d. gimė sūnus Vytenis, sūnus Gintaras gimė 1976 m. spalio 2 d.

Birutė buvo šokėja, šokusi įvairiose scenose. Vėl norėjo grįžti į šokį ir tobulintis. Taip šeima 1982 m. vasario 28 d. išvyko į Australiją ir apsigyveno Perth mieste, kur gyvena Birutės tėvai. Taip Apolonija liko viena savo dideliuose namuose. Telefonu dažnai susisiekdavo, atvažiuodavo tai Birutė, tai Vytautas, atvyko vaikaitis Vytenis ir čia išbuvo kokius metus. Ilgą laiką ji sirgo namuose, paskui pateko į ligoninę, į slaugos namus ir vėl į ligoninę, kur ir mirė.

Organizacijos, kuriose veikė Apolonija

Nuo gimnazijos laikų ji uoliai reiškėsi ateitininkų organizacijoje. Studijuodama priklausė ateitininkų medikų korporacijai "Gaja". Brooklyne gyvendama, globojo ateitininkų moksleivių Marijos Pečkauskaitės kuopą, padėjo redaguoti biuletenį "Jaunystės keliu". Organizavo ir rengė ateitininkų šventes, minėjimus. Sūnus Vytautas irgi buvo ateitininkas.

Plėsdama katalikišką veiklą, suorganizavo Lietuvių Katalikių Moterų meno draugiją ir jai pirmininkavo daugiau nei 20 metų. Draugijos susirinkimai vykdavo jos namuose, net ir jai sergant, nes ji norėjo padraugauti su pažįstamomis narėmis. Ta kultūros draugija kasmet rengdavo vieną didesnį renginį. Tai buvo kokio nors rašytojo prisiminimai, pagerbimai, istorinių įvykių jubiliejai. Programos buvo gerai paruoštos su paskaita, menine dalimi, su kavute ir vaišėmis.

Jos iniciatyva ši draugija suorganizavo stipendijas, kurios buvo skiriamos lituanistiką studijuojantiems Fordham universitete. Tie lituanistikos kursai vykdavo vasaros metu.

New Yorke veikia Pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų organizacijų valdyba, kuriai pirmininkauja dr. Aldona Janačienė - Šlepetytė. Šioje organizacijoje irgi aktyviai reiškėsi Apolonija, redagavo žinias. Biuletenis buvo siunčiamas visom lietuviškoms katalikiškoms moterų organizacijoms pasaulyje.

Prisidėjo ir prie Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos veiklos, dalyvavo Apreiškimo parapijos 29 kuopos veikloje ir taip pat Angelų Karalienės parapijos 24 kuopos veikloje. Čia buvo organizatorė, patarėja, šelpėja.

Apreiškimo parapijoje buvo tos parapijos komitete, dirbo parapijos bingo žaidimuose.

Veikė ir Lietuvių Bendruomenėje nuo tada, kai New Yorke buvo organizuojama pasaulinė paroda, kurioje buvo rengiama Lietuvių diena. Apolonija dirbo lėšų telkimo komitete. Aktyviai dalyvavo LB organizavime. Apreiškimo parapijoje buvo organizuojama I-moji LB apylinkė. Čia ji ir pritapo. Jos sūnus Vytautas pirmininkavo šiai apylinkei; jam išvykus, pirmininkavo Apolonija. Ši apylinkė Apreiškimo mokyklos salėje rengdavo Tautos šventes (rugsėjo 8-tos) minėjimus su įvairia programa.

Daug laiko ir meilės skyrė Kultūros Židinio organizavimui. Čia irgi įsitraukė į lėšų rinkimą, tvarkė didžiulę komiteto kartoteką, dalyvavo abiejų bingo žaidimuose, nes jie rėmė K. Židinio statybą ir išlaikymą.

Buvo ir New Yorko gydytojų draugijos narė.

Už uolią visuomeninę veiklą "Darbininko" redakcija 1976 m. ją apdovanojo veiklos žymeniu.

Atsisveikinimas

Velionė buvo pašarvota M. Shalins šermeninėje. Atsisveikinimas įvyko vasario 29 d, ketvirtadienio vakare, 7:30 v.

Koplyčia buvo pilnutėlė. Apreiškimo parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas sukalbėjo rožinį, kitas atsisveikinimo maldas sukalbėjo vysk. Paulius A. Baltakis, OFM.

Toliau atsisveikinimui vadovavo dr. Aldona Janačienė - Šlapetytė. Pirmas trumpą žodį tarė ambasadorius Anicetas Simutis, pažymėdamas, kad velionė buvo pareiginga šeimai, bažnyčiai, tautai ir valstybei, vis rūpinosi kitais, kad gyvenimas būtų geresnis ir darnesnis.

Aleksandras Vakselis, daugelio organizacijų veikėjas, pirmininkas, prisiminė, kaip K. Židinio statyboje reiškėsi dr. Apolonija. Birutė Lukoševičienė atsisveikindama sakė, kad Apolonija buvo tikra lietuvė, kovojanti už tautos ir tikėjimo laisvę. Ypač išryškino 1991 m. sausio 13-tosios naktį ginant Vilniuje Televizijos bokštą, dalyvaujant tūkstančiams lietuvių, kai keliolika iš jų paaukojo savo gyvybes.

(nukelta į 8 pusl.)

Kartu su vyskupu šv. Mišias koncelebravo šios parapijos klebonas kun. Alfonsas Volungis ir Šv. Kazimiero parapijos pagalbininkas kun. Jonas Petrauskas, MIC. Aukojimo dovanas prie altoriaus nešė Liucija Savickaitė ir Stephen Walinsky Jr. Giedojo parapijos chorelis, vadovaujamas muz. Olgos Keršytės. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Eisenai į bažnyčią vadovavo lietuviai karo veteranai.

Po pamaldų visi dalyviai turėjo progos pabendrauti su vyskupu parapijos salėje prie Lietuvos Vyčių 116-tos kuopos suruoštos kavutės.

Maironio Parko didžiojoje salėje 3 val. popiet toliau vyko svarbiųjų sukakčių minėjimas. Jį pradėjo organizacijų tarybos pirm. Petras Molis, lietuvių ir anglų kalbomis pasveikindamas susirinkusius, priminė švenčiamas sukaktis ir pareiškė: "Lietuva laisva. Rusų karių nėra joje, bet labai didelis politinis spaudimas yra iš Rusijos pusės. Reikia visų paramos. Padėkime Lietuvai pergyventi tą sunkų ekonominį ir politinį laikotarpį". Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. Alfonsas Volungis. Susikaupimo minute pagerbti visi žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Programai vadovavo organizacijų tarybos vicepirm. Romas Jakubauskas. Jis išvardijo garbės svečius. Miesto burmistro Raymond Mariano paskelbtą ir atsiųstą proklamaciją (jis pats dalyvauti negalėjo) perskaitė organizacijų tarybos sekr. Danutė Marcinkevičiūtė. Proklamacijoje buvo sakoma, kad Vasario 16-toji skelbiama Lietuvos Nepriklausomybės diena Worcesteryje. Prie miesto rotušės visą savaitę plevėsavo Lietuvos vėliava.

J. M.

Philadephijos Balfo skyriaus siuntos į Lietuvą

Vasario 3 dieną Philadelphijos BALFo skyriaus 15 talpintuvas buvo pakrautas Delran, New Jersey. Ta diena buvo šalta ir didelė sniego pūga nesulaikė darbuotojų, kurie taip smarkiai dirbo kraudami siuntinius.

Ši siunta pati brangiausia ir didžiausia iš visų buvusių BALFo siuntų, nes talpintuvo vertė viršijo 100,000. Talpintuvas svėrė 34,000 svarų. Į siuntą įdėta 6000 svarų cukraus, 10,000 svarų riešutų sviesto ir $20,000 vertės (Lego Blocks) žaislų. Tai konstruktyviniai žaislai, kuriuos padavanojo BALFui Tyco Toys Inc. Ponai Antanas ir Žibutė Masaičiai paaukojo šiai siuntai 400 porų įvairių batų ir daug drabužių. Ponai Masaičiai gauna drabužius ir avalynę iš Friends School Labdaros Philadelphijoje. Cukrų ir riešutų sviestą BALFui parūpino dr. Rožė Šomkaitė.

Talpintuve iš viso buvo 777 siuntiniai, skirti politiniams kaliniams ir tremtiniams Kauno rajone, įvairioms katalikiškoms mokykloms, labdaroms, kurių skaičius viršijo 50. Šios siuntos siuntiniai pasieks beveik visus Lietuvos miestus.

Siuntą suorganizavo ir ją pakrovė Juozas Majauskas, Philadelphijos BALFo skyriaus direktorius, ponai Masaičiai ir dr. Rožė Šomkaitė. Tai keturi pasišventę žmonės, sugebėję gauti tuos reikalingus daiktus ir siuntą pasiuntę į mūsų brangią tėvynę.

Visi į Lietuvą keliaujantys talpintuvai turi būti dezinfekuoti (fumigated). Taip siuntos persiuntimo išlaidos pasidaro labai didelės. Tačiau atsiranda tokių dosnių ir gerų žmonių kaip "Mercy Lift" pirmininkas Jurgis Lendraitis, kuris padėjo padengti šios siuntos transportavimo išlaidas. BALFas ponui J. Lendraičiui širdingai dėkoja už nuolat suteikiamą nuoširdžią ir didelę pagalbą.

Šia proga norime dar sykį perduoti išeivijos lietuviams, kad BALFo siuntos yra labai reikalingos ir įvertinamos vargstančių Lietuvos žmonių.

Iki šiolei Philadelphijos BALFo skyrius yra gavęs per 150 padėkos laiškų, Kalėdų švenčių proga sulaukėme 55 kalėdinių sveikinimų kortelių. Sveikinimuose ir laiškuose radome gražios poezijos, vaikučių piešinių ir rankų darbelių, skirtų p. J. Majauskui, BALFo valdybai bei visiems, kurie remia BALFo siuntas. Laiškai atkeliavo nuo mokyklų direktorių, mokytojų, tėvelių, vaikučių ir tremtinių - visų, kurie gavo BALFo siuntinius.

Beveik visi gauti laiškai iš Lietuvos taip prasideda: "Jūs neįsivaizduojate, kaip mums padedate. Mums trūksta žodžių, kuriais mes galėtume jums išreikšti savo padėką ir pagarbą. Tegul Dievas jums atlygina už jūsų dosnią širdį ir gerumą. Linkime, kad jums auksas kasdieną kristų iš dangaus už jūsų kilnius ir gerus darbus..." (ir t. t.).

Marija Majauskienė,
Philad. BALFo sekretorė

Gerb. M. J. Majauskai, pirmokėliai džiaugiasi Jūsų žaislais.

Jašiūnų "Aušros" vidurinė mokykla

A. a. Eleonoros Jankauskienės atminimui Lietuvos našlaičiams per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą aukojo:

Princess viešbučių tarnautojai - 73 dol.; P. ir A. Salkans - 50 dol.; Charles Fitzray - 30 dol.; Princess viešbučių "groups" skyrius - 30 dol.; V. ir St. Karmazinai - 25 dol.; Jadvyga Leleivienė su šeima - 25 dol.; Victor Flores - 20 dol.; Edwin Gomez - 20 dol.; Kostas Norvila - 20 dol.; Jonathan Snyder - 20 dol.; Albinas Sakalas - 15 dol.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa nuoširdžiai dėkoja aukotojams ir reiškia užuojautą velionės artimiesiems liūdesio valandose.

A.† A.
Dr. APOLONIJAI RADZIVANIENEI
mirus, jos sūnų Vytautą su šeima nuoširdžiai užjaučiame, liūdime kartu ir jungiamės maldose.

KATALIKIŲ MOTERŲ KULTŪROS DR-JA

A.† A.
Dr. APOLONIJAI RADZIVANIENEI
mirus, jos sūnui Vytautui su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą, dalinamės skausmu ir jungiamės malda.

NEW YORKO ATEITININKAI

A.† A.
DRĄSUČIUI GUDELIUI
po sunkios ligos mirus, jo šeimai, giminėms ir artimiesiems liūdesio valandose reiškiame gilią užuojautą.

Stasė Škėrienė
Algis ir Roma Vedeckai

Mielam kolegai
A.† A.
DRĄSUČIUI GUDELIUI
po sunkios ligos mirus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto Valdybos Ekonomikos
Reikalų Taryba

Brockton, MA

Vasario 27 dieną, sulaukusi 80 metų, Brocktone **mirė Marija Valiukėnienė**. Gimusi Baltimorėje, su tėvais grįžo į nepriklausomą Lietuvą. Baigusi Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, dirbo Finansų ministerijoje iki pasitraukimo į vakarus, artėjant bolševikų okupacijai. Atvykusi su vyru Jonu ir dukra Delija į Ameriką, apsistojo Rochesteryje, gi vėliau New Yorke. 1967 metais mirė Jonas Valiukėnas. M. Valiukėnienės trys seserys gyvena Chicagoje, viena Seattle, o duktė Delija - Anglų literatūros profesorė Bridgewater valstybinėje kolegijoje.

Velionė M. Valiukėnienė pervežta į Chicagą ir palaidota šalia vyro Šv. Kazimiero kapinėse.

Worcester, MA

Trumpos žinios

Vasario 12 d. staiga susirgo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Vincentas Parulis, MIC. Paguldytas University of Massachusetts Medical Center. Parapijiečiai linki sveikatos ir prie linkėjimų jungia maldas.

Kovo 31 d., sekmadienį, Maironio Parke - tradicinė skautų(-čių) Kaziuko Mugė. Pradžia 12 val. p. p.

Balandžio 21 d., sekmadienį, 3 val. p. p., Maironio Parke - dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos koncertas. Dainuos estradinių dainų solistė Violeta Rakauskaitė-Štromienė iš Hillsdale, Michigan. Po koncerto kavutė ir sesių šaulių paruošti užkandėliai.

Gegužės 19 d., sekmadienį, 2 val. p. p., Maironio Parko žemutinėje salėje - ALRK Moterų Sąjungos 5-tos kuopos Madų Paroda.

Birželio 9 d., sekmadienį, - tragiškųjų Birželio įvykių minėjimas. Ruošia Worcesterio apylinkės Lietuvių Bendruomenė.

J. M.

Nepriklausomybės šventė Worcesteryje, MA

Lietuvos valstybės įkūrimo 745 metų, Lietuvos Neprikłausomybės atkūrimo 78 metų ir antrojo atkūrimo šeštų metų sukakčių minėjimas, surengtas Worcesterio Lietuvių organizacijų tarybos, su pakilia nuotaika buvo atšvęstas vasario 18 dieną.

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje 10 val. ryto šv. Mišias už Lietuvą ir visus žuvusius dėl jos laisvės koncelebravo vyskupas aukziliaras George Rueger. Jis pasakė išsamų šiai šventei pamokslą, iškeldamas lietuvių tautos heroiškumą per 50 okupacijos metų

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Daugiau New Yorko žinių yra 7-tame puslapyje.

Dr. Aldona Šlepetytė - Janačienė, Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos pirmininkė, buvo išvykusi į Australijos sostinę Canberrą, kur Valstybiniame Universitete atstovavo Lietuvai ir išeivijai Pasaulio Katalikių Moterų Organicacijų Unijos suvažiavime vasario mėn. 3 -11 dienomis. Be jos delegatėmis dalyvavo Salomėja Vasiliauskienė, Adelaidės Katalikių Moterų dr-jos pirmininkė, ir Rasa Mauragienė, Canberros Lietuvių Bendruomenės pirmininkė. Visos trys delegatės suruošė lietuvišką parodėlę ir atliko Maldos Vakaro programą, skirtą Lietuvai, su giesmėmis.

Suvažiavime dalyvavo 700 delegačių iš keturių kontinentų. Suvažiavimo temos buvo: "Aš viską atnaujinu" (Apok. 21,5) ir "Moterys: Susitaikymas ir Viltis". Suvažiavimas buvo darbingas ir įspūdingas.

Dr. Aldona Janačienė buvo antrą kartą perrinkta į Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unijos Tarybą.

Rytų Sporto Apygardos klubų suvažiavimas įvyks š. m. kovo 17 d., sekmadienį, 2 val. popiet Kultūros Židinyje. Suvažiavimą rengia New Yorko Atletų klubas. Bus aptariama sporto veikla Rytų Apygardoje ir renkamas naujas Apygardos vadovas. Ta proga įvyks vaikų nuo 8 iki 12 metų krepšinio rungtynės tarp Philadelphijos ir New Yorko.

Kęstutis Miklas, Kauno miesto garbės atstovas New Yorko miestui, vasario 14 d. susitiko su New Yorko miesto meru Rudolph Giuliani ir diskutavo įvairias galimybes išplėsti tarpmiestinį bendradarbiavimą.

Kaziuko mugė, surengta New Yorko skautų ir skaučių kovo 3 d. Kultūros Židinyje, Brooklyn, NY, praėjo su dideliu pasisekimu. Atsilankiusieji, kurių buvo daugiau nei 200, smagiai praleido laiką pirkdami įvairias prekes, "meškeriodami" laimės šuliny, besišnekučiuodami, valgydami pietus, skanius pyragus vyr. skaučių kavinėje, užsigerdami kava ir įvairia atgaiva. New Yorko skautai ir skautės dėkoja J.E. vysk. Pauliui A. Baltakiui, OFM, aukojusiam mišias ir pasakiusiam šv. Kazimiero šventei pritaikytą pamokslą. Visiems atsilankiusiems ir parėmusiems NY skautišką veiklą taria nuoširdų skautišką ačiū. Budėkime!

A. a. Apolonijos Radzivanienės atminimui Lietuvos našlaičiams per Lietuvių Religinę Šalpą aukojo Rožė Kondrotienė ir sūnus Vytautas Kondrotas. LKRŠ dėkoja už auką ir reiškia užuojautą velionės artimiesiems.

A. a. Eleonoros Jankauskienės atminimui Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai aukojo V J. Matusaičiai - 25 dol.; A. ir M. Marijošiai - Lietuvos našlaičiams per LKRŠ - 25 dol. LKRŠ nuoširdžiai dėkoja už aukas ir reiškia užuojautą velionės artimiesiems. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, kovo 30, šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius ir iš namų.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims kovo 16 d. ir kovo 30 d. nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **(914) 258-5133.** Firmos atstovas paima siuntinius ir iš namų.

Kovo 1 d. administracija gavo sekantį laišką:

JAV LB Great Neck apylinkė valdybos nutarimu siunčia **50** dol. čekį - auką paremti laikraštį **DARBININKĄ**. Linkime geros sėkmės ir ištvermės!

(pas. Rasa Miklienė
sekretorė - iždininkė)

*Administracija nuoširdžiai dėkoja LB Great Necko apylinkės valdybai už paramą **DARBININKUI**. Ačiū p. Miklienei už laišką ir čekio prisiuntimą.*

Viktoria Buchholz, Kearny, NJ, apmokėdama prenumeratą, pridėjo dar **110** dol. auką spaudai paremti. *Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.*

Vytautas Gintautas, Mountain Dale, NY, atsiuntė 75 dol. čekį už prenumeratą. *Dėkojame už paramą "**DARBININKUI**".*

KELIONĖ Į LIETUVĄ

13 DIENŲ EKSKURSIJA - 1996 m. liepos 7 - 19

KELIONĖS KAINA -- $2070

"FINNAIR" IŠ NEW YORK ARBA BOSTONO

Kaina apima valstybių ir aerouostų mokesčius, viešbučius, tris valgius kasdien, transportą autobusais ir aplankymus.APLANKOM Vilnių, Kauną, Klaipėdą, Palangą. Ekskursijom į Trakus, Rumšiškes, Žemaičių Kalvariją, Telšius, Plungę, Šilutę, Nidą, Neringą ir Palangą.

RENGIA AMERIKOS LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖ per Baltic Tours

del informacijos kontaktuoti iki BALANDŽIO 10:

*****Rev. A. Kontautas, St. Peter Church, 50 Orton-Marotta Way, So. Boston, MA 02127 (Tel. 617-268-0353)**

*****Rev. J. Rikteraitis, St. Andrew Church, P.O. Box 515, 396 Church St., New Britain, CT. 06050 Tel. 203-224-0341)**

*****Mr. Al Mitkus, Baltic Tours, 77 Oak St. #4, Newton, MA 02164 (Tel. 617-965-8080 arba 800-216-5987)**

Atsisveikinant su tyliąja talkininke a. a. dr. Apolonija Radzivaniene

(*atkelta iš 7 pusl.*)

no Lietuvių Katalikių Moterų kultūros draugijos vardu. (Dabar ji pirmininkauja tai draugijai.) Velionė buvo tos draugijos kūrėja, jai pirmininkavo per 20 metų.

Dr. Aldona Janačienė kalbėjo Pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų organizacijų komiteto vardu. Ji yra pirmininkė, perskaitė B. ir A. Venskų užuojautą gautą iš Paryžiaus.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, vienuolyno viršininkas ir spaustuvės administratorius, pareikšdamas užuojautą, pažymėjo, kad velionė buvo nematoma uoli bendradarbė.

Vaikaičių atsisveikinimo laiškas

Vytautas Radzivanas, atvykdamas iš Australijos, atvežė ir anūkėlių - vaikaičių atsisveikinimo laišką. Štai tas laiškas:

"Mūsų miela senele,

prieš sakant sudie paskutinį kartą, norime padėkoti už patyrimą, kurį mums davei mūsų jaunystėje mūsų lietuvybės sustiprinimui. Tai darei pati su savo vyru ir su sūnumi, kuris yra mūsų tėvas. Mes dabar abu didžiuojamės, kad esame lietuviai.

Atsimename, kai buvome jauni, ateidavai mums padainuoti keletą liaudies dainelių, palinkėti mums saldžių sapnų. Svajojom apie Lietuvą. Kai ten nukeliavome, galėjom visa tai suprasti, ką mums reiškia Lietuva. Mes liūdime, kad neturėjai progos sugrįžti į Lietuvą, bet žinome, jog tavo širdyje vis degė vilties liepsna.

Daugiau nieko nesakome, nes trūksta žodžių tai apsakyti. Sudie...

Vytenis ir Gintaras Radzivanai."

Baigiant atsisveikinimą, sugiedota *Marija, Marija*.

p.j.

Velionės nuotr. V. Maželio

DARBININKUI paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po **40** dol.: Mrs. J. Didžiulis, Fort Lauderdale, FL; kun. I. Gedvila, Sunny Hills, FL; Vanda Vasiliauskas, Philadelphia, PA; Kęst. Katinas, Fleischmanns, NY.

Po **35** dol.: R. Kulbis, Saugus, MA.

Po **30** dol.: S. Leveckis, Ormond Beach, FL; Maria Bajorunas, Pompano Beach, FL; Mary Grigoravicienė, Bellerville, IL; Elizabeth Katilius, Chicago, IL; Teresė Landsbergis, Upper Marlboro, MD; Antanina Starinskas, Dorchester, MA; P. J. Tutinas, North Hampton, NH; Genevieve Gobis, Amsterdam, NY; Genevieve Meiliunas, New York, NY; Rožė Janouska, Norristown, PA.

Po **25** dol.: Aldona Stasiukevicius, Newington, CT; A. Butas, Edgewater, MD; S. Zibas, Cranford, NJ.

Po **20** dol.: Stan Aizinas, Foster City, CA; Rev. Theo Palis, Pittsburg, CA; A. Bliudzius, Los Angeles, CA; Angelė Jonynas, Berlin, CT; J. Valaitis, Fairfield, CT; Milda Liaukus, Huntington, CT; V. A. Mantautas, W. Hartford, CT; Aldona Dulskis, Cocoa Beach, FL; Albina Balsys, St. Pete Bch, FL; A. Kaselis, St. Petersburg, FL; Petrė Kasperavicius, St. Petersburg, FL; Vl. Staskus, St. Pete Bch, FL; W. Beleckas, Sunny Hills, FL; J. Zubavicius, Sunny Hills, FL; Edm. Petrikas, Winter Sprgs, FL; V. Butvydas, Wellington, FL; St. Dedinas, Woodstock, GA; J. Rugelis, Maywood, IL; J. Baužys, Orland Pk, IL; Msgr. J. Urbonas, Gary, IN; J. Adomėnas, Burr Ridge, IL; Elizabeth Libus, Chicago, IL; A. Austras, Braintree, MA; S. Martisauskas, Brockton, MA; V. Grybauskas, Brockton, MA; Mar. Petrauskienė, Mashpee, MA; L. Švelnis, Needham, MA; Regina Juska, Detroit, MI; Marija Zilinskas, Detroit, MI; R. B. Dzek, Shoreview, MN; K. A. Bagdonas, Brick, NJ; E. Kudirkienė, Elizabeth, NJ; Susan M. Covalesky, Randolph, NJ; Bernard Covalesky, MD, Randolh, NJ; Anne B. Wilkich, Toms River, NJ; Klementina Laitusis, Union, NJ; Loretta Stukas, Watchung, NJ; Br. Rutkunas, Bayville, NY; P. Uknes, Brooklyn, NY; T. Jasaitis, Great Neck, NY; Mary Barkus, Howard Beach, NY; Audronė Melynis, Ronkonkoma, NY.

Živilė Jurys, Richmond Hill, NY; Pr. Gvildys, Staten Island, NY; P. Bivainis, Woodhaven, NY; R. A. Zinas, Bethlehem, PA; A. Krusinskas, Churchville, PA; Mrs. K. Krivickas, Clarks Summit, PA; P. Kliorys, Euclid, OH; Daiva Bajorunas, Haverford, PA; C. F. Kazakauskas, Philadelphia, PA; D. Kisielis, Upper Darby, PA; Isidore Prikockis, Warrington, PA; Don. Satas, Warwick, RI; J. Blazevicius, Arlington, TX.

Po **16** dol.: R. Pundzevcius, Barnesville, PA.

Po **15** dol.: M. Paškevičius, Anaheim Hills, CA; A. Masiulis, E. Hartford, CT; A. Semaska, New Britain, CT; J. Savaitis, Sunny Hills, FL; V. Salciunas, Port St. Lucie, FL; Birutė Jakniunas, Silver Spring, MD; Berta Gircys, Worcester, MA; A. Pockevicius, Worcester, MA; P. K. Gobuzas, Blauvelt, NY; J. H. Meleska, Miller Place, NY; Ana Povilaitis, Woodhaven, NY; Regina Cirpulis, Sugar Land, TX.

Po **10** dol.: Jadvyga Navasaitis, Phoenix, AZ; I. A. Tamosiunas, Fairfield, CT; Aldona Audronis, Glendale, CT; M. Biknaitis, Santa Monica, CA; K. Kaminskas, Ansonia, CT; Terese Strimaitis, Hamden, CT; P. Karosas, New Britain, CT: J. Janiunas, Stratford, CT; J. Shatas, Waterbury, CT; Florence A. Dippel, Daytona Beach, FL; Edw. Senkus, Daytona Beach, FL; A. Marcinonis, Ocala, FL; B. J. Mikalauskas, Seminole, FL; A. R. Zukauskas, Tequesta, FL; Diana Campe, Annapolis, MD; J. Palubinskas, Baltimore, MD; Stefanija Subatis, Arlington, MA; Alysa Simenas, Boston, MA; D. Kasper, Brockton, MA; J. Ensins, Canton, MA; K. Bacanskas, Dorchester, MA; Sofija Galdikas, Dorchester, MA; Ursula Markus, Lawrence, MA; A. J. Simkus, North Oxford, MA; V. Girnius, Roslindale, MA; Vyt. Ziaugra, Roslindale, MA; Ch. Savickas, Worcester, MA; J. Mikulionis, Sterling Hgts, MI; Stanley Naujokaitis, Omaha, NE; K. Daugela, Bedford, NH; Asta Dabrila, Dover, NH; P. Pliskaitis, Newark, NJ; B. Plioplys, New Brunswick, NJ; S. Vaiciunas, Roselle, NJ; Vera Rutz, Toms River, NJ; Beatrice Jasewicz, Amsterdam, NJ; S. Vianney, College Point, NY; Elena Dirmantas, Glen Cove, NY; A. Vasiliauskas - Wesey, Great Neck, NJ; Konstancija Krivickiene, Richmond Hill, NY; Albina Ralys, Richmond Hill, NY; Br. Sutkus, Richmond Hill, NY; F. Petrauskas, Syracuse, NY; Alf . Jankauskas, Woodhaven, NY; M. J. Liauba, Cincinnati, OH; J. A. Andrejauskas, Cleveland, OH; P. Vaskys, Cheltenham, PA; Albina Lukas, Philadelphia, PA.

Po **5** dol.: A, Vosylius, Los Angeles, CA; V. Tuskenis, Palm Springs, CA; Vytis Virbickas, Danbury, CT; J. Karosas, East Haven, CT; G. Vildzius, Ledyard, CT; G. V. Zemaitaitis, Norwalk, CT; L. Kojelis, Washington, DC; Milda Grabnickas, Altamonte, FL; Vl. Kulbokas, Gulfport, FL; Fr. Jakaitis, N. Miami, FL; Jane Gerdvilis, St. Pete Beach, FL; Irena Sodeikienė, Treasure Island, FL; A. B. Paliulis, Darien, IL; Anna Trainovich, Arlington, MA; H. Gailiunas, Athol, MA; Anna Neviera, Braintree, MA; Stasė Gofensienė, Brockton, MA; Aleksandra Dubauskas, Cambridge, MA; St. Baltusis, Dorchester, MA; Br. Mickevicius - Mikonis, Mashpee, MA; W. Kamantauskas, Norwood, MA; Marguerita Bartkus, Pepperell, MA; Dana Eikinas, Randolph, MA; L. A. Grazulis, Sharon, MA; J. Bogusis, So. Boston, MA; P. Grazulis, Worcester, MA; Aldona Bilaitis, Kearny, NJ; Mary Goras, Kearny, NJ; W. Shestak, Mountainside, NJ; Valerija Gamziukas, Buffalo, NY; V. W. Alones, Floral Pk, NY; Frances Migliore, Glendale, NY; A. V. Barkauskas, Maspeth, NY; A. Simonelis, New York, NY; Franciska Plenys, Ozone Pk, NY; C. Sakas, Williamsville, NY; P. Žilinskas, Lyndhurst, OH; L. M. Miller, No. Wales, PA; Elena Lapinas, Jonson City, TX.

Kiekviena auka yra didelė pagalba "DARBININKUI". Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401.

sk.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus. Gali gyventi šeimoje. Skambinti (718) 348-4709.

sk.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta Darbininko nr. 29, aukojo:

Mrs. Gene Cyvas, St. Petersburg Beach, FL - 50 dol.

Mrs. John Navikas, E. Hartford, CT - 15 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokestį.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki $130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį $130 rašyti "Lietuvos aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės siuntos** laivu arba oro paštu - **air cargo**. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (314) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (**sk.**).

Skelbkitės DARBININKE
pasidalinkite
džiaugsmu, sveikinkite,
išreikškite
užuojautą,
pirkite, parduokite!
Jūsų pageidavimai- mūsų rūpestis.
DARBININKAS

A. A. Adelė Laužikienė

Adelė Laužikas (Laužikienė), gimusi Lietuvoje 1900-tais metais, gyvenusi dukters Gražinos ir žento, architekto Edo Babušių namuose, Atlantic Beach, NY, mirė vasario 1 d. Long Island ligoninėje, sulaukusi 96-rių metų amžiaus.

Šv. Mišios už jos sielą aukotos Apreiškimo parapijos bažnyčioje vasario 4 d. Jos palaikai buvo sudeginti vasario 5 d. Vėliau pelenai bus pervežti į Chicagą ir palaidoti šeimos kape Šv. Kazimiero kapinėse, kur ilsisi jos vyras Petras.

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

kepame virš 30 metų;
siunčiame į visas JAV valstijas;
3 dydžiai: 5, 10 ir 15 svarų;
patariame užsisakyti nors porą savaičių iš anksto, ypatingai prieš šventes.
Skambinkite:
Juozui Liūdžiui **(203) 223-2380**
New Britain, CT